

Verslag van de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bunnik, gehouden op 27 juni 2024 om 16.00 uur in de raadzaal van het gemeentehuis, Singelpark 1 te Odijk.

Aanwezig:

de heer R. van Bennekom	voorzitter (<i>vanaf agendapunt 4</i>)
de heer F.J. van der Lubbe	griffier
de heer D.W. Aertsen	CDA
de heer T.T. van den Berg	VVD
mevrouw M.A. de Boer-te Lintelo	VVD
de heer K.A.G.M. van Gulik	P21
de heer R.E. Hallo	D66
mevrouw J.M. Houtgraaf	P21
de heer A. Hussem	P21
de heer C. de Kok	P21
de heer C.J. Kool	CDA
de heer K.A. Maijer	D66
de heer W.J. Lubbers	P21
de heer R.G.A. van Mourik	P21
mevrouw W. Toersen	D66
mevrouw H.J. Visser	vicevoorzitter, Fractie Visser
de heer M.H. de Vries	VVD
de heer M.J.S. van Vulpen	CDA

Voorts aanwezig:

mevrouw H.S. de Groot	wethouder (<i>vanaf agendapunt 4</i>)
mevrouw J.P. d'Hondt	wethouder (<i>vanaf agendapunt 4</i>)
de heer O.A. James	wethouder (<i>vanaf agendapunt 4</i>)
de heer M.R. van der Jagt	gemeentesecretaris (<i>vanaf pt. 4</i>)

Afwezig:

mevrouw J.M. Huijsman-Hartkamp	CDA
--------------------------------	-----

1. Opening en voorstemmer

De **vicevoorzitter** opent de raadsvergadering om 16.03 uur en heet allen van harte welkom bij deze bijzondere raadsvergadering. Eerst wordt de aanbeveling voor de herbenoeming besproken. Vervolgens worden de jaarstukken, de Berap en de jaarrekening behandeld. Dan wordt de vergadering geschorst voor het diner. Daarna wordt de kadernota besproken. De vergadering start openbaar, maar wordt zo geschorst voor een besloten deel. Vandaag zijn 16 raadsleden aanwezig. Mevrouw Huijsman heeft zich afgemeld. Allen wensen haar veel beterschap. Mocht het tot een hoofdelijke stemming komen dan is de heer Hallo als voorstemmer gekozen.

2. Vaststelling agenda

De **vicevoorzitter** vraagt of er behoefte is om inhoudelijk te spreken over het raadsvoorstel met betrekking tot het opleggen van de geheimhouding en constateert dat dit niet het geval is. Allen stemmen in met de agenda waarmee deze is vastgesteld.

3. Besloten vergadering: aanbeveling burgemeestersbenoeming

De **vicevoorzitter** deelt mee dat de beraadslagingen bij dit agendapunt niet openbaar zijn en dat er eeuwigdurende geheimhouding op rust. Alleen raadsleden, de raadsgriffier en de notulist mogen de vergadering bijwonen. Zij verzoekt alle overige aanwezigen de raadzaal te verlaten en schorst de openbare vergadering voor de besloten vergadering over de burgemeestersbenoeming.

Schorsing van 16.07 uur tot 16.45 uur.

4. Openbaar deel burgemeestersbenoeming

Van dit deel van de vergadering is een separaat verslag opgesteld.

5. Debatpunten

5.1 Jaarstukken 2023 24-033

De **voorzitter** licht toe dat jaarlijks de jaarrekening wordt opgesteld over het voorafgaande jaar. Het college legt daarmee verantwoording af over het financiële beleid en de raad krijgt inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Eerste termijn

De heer **Van den Berg** houdt zijn betoog bij de Algemene Beschouwingen en laat de eerste termijn aan zich voorbijgaan.

De heer **Hussem** constateert dat de Jaarrekening 2023 een positief resultaat laat zien van ruim € 2,6 miljoen. Hoe kan dat in deze voor gemeenten zo zware tijden? Het zijn allemaal eenmalige meevallers: geld dat was bestemd voor specifieke doelen in 2023 en dat niet is uitgegeven vanwege technisch-administratieve hobbels of te weinig personeel, zoals geld voor de zogenoemde quick wins bij de herontwikkeling van de Meent en geld van het rijk voor klimaatmaatregelen. P21 begrijpt dat, maar vindt dat wel vervelend. Het grootste deel van de meevallers komt niet uit niet geheel geleegde potjes maar uit de zogenoemde Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne en een verrekening van de btw. Hoe dat in elkaar steekt, heeft het college al uitgelegd.

Ook de 1^e Bestuursrapportage 2024 laat een overschot zien. Het is fijn dat er overschotten zijn om de financiële reserves te spekken, want de ravijnjaren zijn in aantocht en er staan grote projecten op stapel die de leefbaarheid in de gemeente ten goede komen en waarvoor het goed is om een buffer te hebben.

Tegelijkertijd knaagt het, want P21 had het geld willen besteden. Als meer wordt uitgegeven dan begroot, is dat onrechtmatig. Waarom zou minder uitgeven dan niet onrechtmatig zijn? Onderbesteding is in zekere zin een worm die knaagt aan de wortels van beleid en de uitvoering daarvan en beleid is niet iets van van de een op de andere dag. Het gaat over jaren. Een kiertje dat in het begin wordt toegelaten, groeit uit tot een gapend gat. Ook dan kan worden gesproken van een ravijn. Dat moet worden overbrugd, wat nog meer geld kost. P21 wil goed opletten waaraan geld wordt besteed en of het niet nodig en wenselijk is om geld te besteden aan leefbaarheid. P21 heeft voorstellen voor beperkte incidentele uitgaven die de leefbaarheid ten goede komen als investering voor nu en de toekomst en brengt deze bij het volgende agendapunt in.

Mevrouw **Visser** stelt dat de jaarrekening gaat over zaken die zijn gebeurd en waarover niet zo veel meer kan worden gezegd, behalve over de besteding van het overschot. Het overschot heeft te maken met de vergoeding die de gemeente krijgt voor de opvang van Oekraïners. Hoe kan dat verschil zo groot zijn? Voor de opvang moeten kosten worden gemaakt. Het rijk zal hebben ingeschat hoe hoog deze ongeveer zijn en dat krijgt de gemeente vergoed. Kan het college dat nader uitleggen? Voor zover haar bekend werd in het Stationsgebied ruimte beschikbaar gesteld door Certitudo. Is Bunnik daardoor vrij goedkoop uit en is daardoor geld overgehouden? Of is dat ergens anders door veroorzaakt?

In de Jaarrekening 2022 werd over het budget voor de opvang van Oekraïners nog gesproken als onderdeel van de algemene uitkering van de overheid. Dat klinkt structureel, maar uit de

jaarstukken blijkt dat het geld dat wordt overgehouden als incidenteel wordt beschouwd en dat daarom wordt voorgesteld het aan de algemene reserve toe te voegen.

Mevrouw **Toersen** wil bij het positieve saldo van de jaarrekening het woord 'incidenteel' niet in de mond nemen. Dit is de zevende keer dat ze een jaarrekening behandelt en ze kan zich niet herinneren ooit een negatief saldo te hebben gezien. Het is intrigerend dat het bijna structureel lijkt. Bieden de verandering in de rechtmatigheidsverantwoording en de komende financiering perspectief dat dit in de toekomst beter wordt? Wordt daar beter grip op gekregen? Zij is het met de heer Hussem eens dat het vervelend is als iets niet wordt gedaan of energie wordt gestoken in een calamiteit die uiteindelijk wordt gecompenseerd, maar waardoor andere dingen niet worden gedaan en weer overgaan. Het kan worden uitgelegd, maar komt elke keer terug en het is lastig om daarna de boodschap af te geven dat moet worden bezuinigd.

Van de accountantscontrole ontvangt de gemeente een verklaring. Deze is altijd op tijd en positief geweest. De wijze waarop dat gebeurt en wat in de Auditcommissie wordt teruggekoppeld over de organisatie, is enorm fijn. Een jaarrekening zonder accountantsverklaring is geen jaarrekening. Deze is er weer op tijd, mede dankzij deze mensen. Dank daarvoor.

De heer **Kool** bedankt de organisatie voor de inzet in het afgelopen jaar en in het licht van het voorliggende raadsvoorstel in het bijzonder alle administratief en financieel betrokken medewerkers. De accountant heeft wederom een goedkeurende verklaring afgegeven over het afgelopen jaar en aanbevelingen gedaan die de gemeente van 'goed' naar 'best' laten gaan in plaats van van 'slecht' naar 'beter'.

2023 wordt afgesloten met een positief resultaat, grotendeels door het te hoge voorschot van de SPUK-regeling 'Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne' en door het niet in zijn geheel kunnen uitvoeren van sommige projecten. Op pagina 1 van het raadsvoorstel staat dat er een structureel tekort is voor de langere termijn. Er is al eerder gerefereerd naar het ravijnjaar 2026. Ondanks de vele aanstaande uitdagingen is CDA van mening dat in de afgelopen jaren meer stabiliteit in de organisatie ontstaat, zowel op het gebied van personeel als op de uitvoering. In dat kader dient hij het volgende amendement in.

Amendement 1, ingediend door CDA: Gelden Oekraïners

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

onder beslispunt 2 van het raadsvoorstel het volgende te wijzigen:

bij het derde beslispunt het bedrag dat toegevoegd wordt aan de algemene reserve te wijzigen in het bedrag van € 1.089.900,00 (was € 2.442.900,00);

en een vierde beslispunt toe te voegen om een bedrag van € 1.353.000,00 te reserveren voor opvang Oekraïners/Vluchtelingen.

overwegingen:

- bij de verantwoording over het jaar 2023 is voor gemeenten de mogelijkheid gecreëerd om budget 'terug te geven' aan het Rijk, zonder dat dit tot extra controlelasten leidt door de accountant. **Het Rijk en de VNG doen wel een dringend beroep op gemeenten om dit te doen;**
- er het risico bestaat dat het ministerie alsnog bewezen overschotten met terugwerkende kracht zal terugvorderen;
- het niet terugstorten van het overschot over 2023 een afwijking is van het beleid van de gemeente over het jaar 2022. Het overschot van het jaar 2022 is wel teruggestort;
- bij een Specifieke Uitkering het beschikbaar gestelde geld ten gunste dient te komen voor het specifieke doel. Er anders volgens artikel 107 en 108 van het 'Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie' mogelijk sprake kan zijn van staatssteun. Dit indien het geld niet ten gunste komt aan het specifiek hiervoor gestelde doel;
- we op deze manier helderheid verschaffen in de financiële positie van de gemeente voor wat betreft de uitgaven en inkomsten van de gemeente."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van het amendement, waarmee het als amendement 1 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Wethouder **De Groot** vindt de vraag van mevrouw Visser over het overschot op de opvang van Oekraïners technisch van aard. Het grote overschot ontstaat omdat zowel extra baten zijn ontvangen als minder kosten zijn gemaakt. De gemeente is efficiënt voor wat betreft de opvang en de kosten zijn goed te dragen ten opzichte van het aantal mensen. De baten zijn hoger omdat ten tijde van de uitvraag uit is gegaan van een kleiner aantal mensen dat uiteindelijk werd opgevangen, dus is meer geld ontvangen.

De overschotten op de jaarrekeningen hebben mede te maken met de systematiek van het rijk, maar het zijn steeds andere zaken. In een van de jaren was er een uitneming uit het Burgje over en nu is het Oekraïne en de btw. Als het een opstapeling is van kleine budgetten die niet zijn opgemaakt, is het de vraag of anders moet worden begroot, maar het zijn vaak losse, wat grotere posten. Het is lastig te voorzien dat er elk jaar weer een andere grote post is, waardoor het structureel lijkt. Binnenkort wordt overgegaan op een ander systeem waardoor de budgethouders de uitgaven op hun budgetten nog beter kunnen monitoren.

Amendement 1: 'Gelden Oekraïners' vraagt een reserve aan te maken, maar dat wordt niet nodig geacht. Bij de bekostigingsregeling worden geen onverwachte tegenvallers verwacht. Men is behoudend met uitnamen uit de algemene reserve, maar deze is er voor tegenvallers.

De heer **Kool** wijst erop dat mogelijk geld moet worden teruggestort. Hij heeft van het team Nationale Opvang Organisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid vernomen dat er een vermelding gaat naar de Europese Commissie om na te gaan of het veilig is het naar de algemene reserve over te hevelen zodat geen reserve hoeft te worden aangehouden voor Oekraïners. Is de wethouder het ermee eens dat men beter voorzichtig kan zijn met het uitgeven van het geld of het overhevelen naar de algemene reserve en het beter kan reserveren voor Oekraïners en misschien vluchtelingen?

Het staat voor wethouder **De Groot** buiten kijf dat de gemeente deze mensen goed wil opvangen. Dit is een landelijk issue waarvan wordt geprobeerd het lokaal op te lossen met een amendement. De gemeente heeft het een keer teruggestort als een van de weinige gemeenten. Het is een vrijwillige optie. De noodzaak voor een reserve anders dan de algemene reserve wordt niet gezien.

Tweede termijn

De heer **Van den Berg** maakt hieruit op dat het college geen noodzaak ziet voor amendement 1. Als het geld in de algemene reserve wordt opgenomen, kan het daar ook worden uitgehaald als het moet worden teruggestort. Hij begrijpt de zorgen. Hoe gaan andere gemeenten hiermee om? Reserveren andere gemeenten deze posten wel? Hoe aannemelijk is het dat het geld moet worden teruggestort? Voor nu ziet de VVD geen noodzaak het geld te labelen en zal de VVD het amendement niet steunen.

De heer **Hussem** deelt de beschouwing van de heer Van den Berg. Het is goed als het geld niet direct wordt uitgegeven en beschikbaar blijft als de onzekerheden zich duidelijker manifesteren. Het is logischer om dan op dat moment een reserve te vormen.

Mevrouw **Visser** begrijpt uit de tekst van amendement 1 dat het bedrag wordt gereserveerd voor de Oekraïners. Daar worden op de korte termijn geen tekorten verwacht, dus maakt het niet zoveel uit in welk potje het wordt opgenomen en kan het in de algemene reserve blijven.

In de Berap staat dat de kosten in het Sociaal Domein hoger worden vanwege de zorg voor Oekraïners. Er is een verband tussen de thema's. Wellicht moet worden nagedacht in hoeverre het geld daarvoor beschikbaar moet blijven. Als tekorten in het Sociaal Domein kunnen worden gedekt uit de algemene reserve, komt het uiteindelijk op de juiste plek. Fractie Visser ziet geen meerwaarde van amendement 1.

De heer **Hallo** vraagt de heer Kool toe te lichten waarom in een van de overwegingen van amendement 1 staat dat er sprake kan zijn van staatssteun en problemen met de Europese Commissie.

De heer **Kool** licht toe dat een SPUK-regeling impliceert dat gelden bestemd zijn voor een bepaalde regeling. Het overschot gaat terug naar de algemene reserve. Als geld uit de algemene reserve wordt aangewend en op de particuliere markt komt, kan dat worden gezien als staatssteun.

Wethouder **De Groot** antwoordt dat er gemeenten zijn die er iets mee doen en gemeenten die er niets mee doen. Omdat het ministerie heeft aangegeven dat het terugstorten vrijwillig is en niet hoeft, doen veel gemeenten dat niet. Een reserve voegt niet zoveel toe. Er worden geen grote tegenvallers hierop verwacht. Mocht die inschatting onjuist zijn, dan kan uit de algemene reserve worden geput. Ook bij andere gemeenten hoort zij dat geluid niet.

De **voorzitter** gaat over tot de besluitvorming over amendement 1: 'Gelden Oekraïners' en stelt vast dat er geen behoefte is aan het afleggen van een stemverklaring of een hoofdelijke stemming. Voor het amendement stemmen de leden van de fractie van CDA. Tegen het amendement stemmen de leden van de fracties van P21, D66, VVD en Fractie Visser. Amendement 1 is verworpen met 3 stemmen voor en 13 stemmen tegen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over het raadsvoorstel en vraagt de raad te besluiten:

1. de Jaarstukken 2023 vast te stellen met een voordelig rekeningresultaat van € 2.622.900,00;
2. het rekeningresultaat 2023 als volgt te bestemmen:
 - toevoeging aan de reserve budgetoverhevelingen van € 50.000,00;
 - toevoeging aan reserve Omgevingswet van € 130.000,00;
 - toevoeging aan de algemene reserve van € 2.442.900,00.

Hij stelt vast dat er geen behoefte is aan het afleggen van een stemverklaring of hoofdelijke stemming. Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

5.2 1^e Bestuursrapportage 2024 24-034

De **voorzitter** licht toe dat de bestuursrapportage inzicht geeft in de actuele stand van zaken qua financiën en het is een vorm van begrotingswijziging voor het lopende jaar.

Eerste termijn

Het valt de heer **Kool** binnen de 1^e Bestuursrapportage op dat er wederom geen structureel evenwicht is. Het positieve resultaat is bijna in zijn geheel te danken aan het overschot op de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne. Dat geeft redenen tot nadenken. Het voldoen aan wettelijke verplichtingen wordt ternauwernood of net niet gehaald. Extra zaken uit het coalitieakkoord, collegeakkoord, ambities of het raadsprogramma kunnen net aan, bijna of niet worden gerealiseerd. Daarnaast zijn er grote uitdagingen binnen de ontwikkeling van Kersenweide. Dit in combinatie met steeds weer verrassingen in het Sociaal Domein en de gemeenschappelijke regelingen baren grote zorgen. Het is geen leuke boodschap om te herhalen, maar voorzichtigheid met de financiën blijft een noodzaak totdat er meer duidelijkheid komt omtrent de ravijnjaren in 2026 en verder. De tijd voor gratis bier lijkt, hopelijk tijdelijk, een gepasseerd station.

Mevrouw **Toersen** heeft geen bijdrage bij de 1^e Bestuursrapportage.

Mevrouw **Visser** constateert dat de term 'quick wins' erg vaak voorkomt in de stukken. Inmiddels duurt het zo lang dat het niet meer zo 'quick' voelt. Zij doelt dan op de quick wins bij de Meent in het kader van de ontwikkeling van het centrum van Odijk. De bestaande haag zou in de eerste helft van 2024 worden verplaatst, maar dat is doorgeschoven naar de tweede helft. Als rekening wordt gehouden met het plantseizoen, zal dit niet op korte termijn gebeuren. Wat is de stand van zaken van de plannen voor de Meent en de beoogde quick wins?

De heer **Van den Berg** stelt dat bij deze tussentijdse bestuursrapportage gelegenheid is om zaken die gedurende het jaar spelen, nog te wijzigen. De raad wordt gevraagd de bestuursrapportage voor kennisgeving aan te nemen en het overschot van het positieve saldo terug te storten in de algemene reserve.

Naast dat hij benieuwd is naar de antwoorden op de vragen van mevrouw Visser over de Meent, heeft hij in zijn algemene beschouwingen een zienswijze voorbereid op alles wat in dit gebied

gaat komen. Een belangrijk onderdeel is de ontwikkeling van woningbouw en dat op een goede manier faciliteren, dus ook ontwikkelingen op het gebied van bedrijvigheid en in dit geval een bedrijventerrein ten zuiden van de A12. De VVD dient daarover een amendement in bij de algemene beschouwingen.

Hij houdt zijn inbreng hier beperkt, maar komt nog terug op hoe de VVD denkt dat prioriteiten moeten worden gesteld met het geld dat uiteindelijk landt in de algemene reserve.

Mevrouw **Houtgraaf** constateert dat er ook bij de 1^e Bestuursrapportage 2024 sprake is van een overschot. P21 wil voorzichtig omgaan met de financiën, maar heeft twee amendementen om kleine bedragen uit dit overschot in te zetten voor projecten die de leefbaarheid ten goede komen. Door deze amendementen bij de Berap in te dienen, is het geld al in 2024 beschikbaar. De mobiliteit staat landelijk onder druk, zeker in Bunnik en omgeving. Deze druk kan worden verminderd met deelvervoer. Bunnik staat al jaren in de top 10 van gemeenten met het aantal deelauto's per inwoner. Waarom zou dit beperkt blijven tot auto's? Steden als Utrecht hebben zeer succesvolle pilotprojecten uitgerold met deelbakfietsen. Deze worden voortgezet en uitgebreid. Kinderen brengen naar en ophalen van een kinderfeest, cement of verf halen bij de bouwmarkt of campagnemateriaal naar een ander dorp brengen in verkiezingstijden: dit kan allemaal met een bakfiets die men deelt met anderen. Ieder tochtje scheelt een autorit. Dat is gezond, stil en klimaatvriendelijk. Het is een mooie maatregel om luchtvervuiling tegen te gaan. Bunnik heeft de kans om deel te nemen aan een proefproject in de regio. Dan kan worden beoordeeld of de deelbakfiets aanslaat in de deelmobiliteitsvriendelijke gemeente en of in Bunnik de vruchten kunnen worden geplukt van deze ontwikkeling. Om deel te nemen aan deze pilot is circa € 7.500,00 nodig.

Zij dient, mede namens mevrouw Toersen van D66, het volgende amendement in:

Amendement 2, ingediend door P21 en D66: Pilotproject Deelbakfietsen

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

het volgende beslispunt toe te voegen:

- € 7.500,00 beschikbaar te stellen om mee te doen als gemeente aan een pilotproject deelbakfietsen en om deze eenmalige kosten te dekken uit de Algemene Reserve;

overwegingen:

- autoverbruik, hoewel soms noodzakelijk, nadelige effecten heeft voor de leefomgeving;
- een (elektrische) bakfiets zit tussen auto en fiets in en kan een gezonder, stiller en klimaatvriendelijker alternatief bieden voor korte autoritten;
- met een (elektrische) deelbakfiets heb je zelf geen aanschaf- of onderhoudskosten en zelf geen ruimte nodig voor stalling;
- inwoners van de gemeente Bunnik hebben al jaren hun belangstelling voor deelmobiliteit laten zien;
- deelvervoer is landelijk in opkomst;
- het succes van pilotprojecten met deelbakfietsen heeft op meerdere locaties ertoe geleid dat deze projecten worden uitgebreid en voortgezet;
- een pilotproject (elektrische) deelbakfietsen in de gemeente Bunnik geeft de kans om na te gaan of er in onze deelmobiliteitsvriendelijke gemeente draagvlak voor is en of wij ook de vruchten kunnen plukken van deze vorm van mobiliteit;
- de Algemene Reserve is aangevuld met het overschot van de jaarrekening 2023, waardoor wij ruimte zien voor deze beperkte incidentele uitgave van rond de € 7.500,00 die de leefbaarheid in onze gemeente ten goede kan komen."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van het amendement, waarmee het als amendement 2 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Mevrouw **Houtgraaf** vervolgt haar betoog. Net als klimaatmaatregelen en mobiliteitsoplossingen is kunst geen linkse hobby. Zonder kunst verdort een samenleving, verdort de maatschappij. Partijen zijn het daar vaak over eens al kunnen de meningen over wat kunst is, uiteenlopen. Maar niet over wat de Delteyschool in Werkhoven van plan is. De school wil de buitengevel veranderen in een kunstwerk met een muurschildering die een verhaal vertelt. Dat verhaal gaat

de kunstenaar samen met de leerlingen bedenken en uitwerken. Kunst is verbinding. Omdat dit project niet in aanmerking komt voor een bijdrage vanuit het Bunnik aan Zet Fonds, willen P21 en D66 het graag steunen met een eenmalige bescheiden bijdrage van € 7.500,00. Dit dekt niet de volledige kosten, maar geeft een impuls aan het project. De school moet nog op zoek naar de verdere financiering.

Zij dient, mede namens mevrouw Toersen van D66, het volgende amendement in:

Amendement 3, ingediend door P21 en D66: Beeldende kunst Werkhoven

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

het volgende beslispunt toe te voegen:

- € 7.500,00 beschikbaar te stellen als een bijdrage aan de kosten van het project 'hoogwaardige muurschilderingen met een sterk verhaal aan de gevels van de Delteyschool Werkhoven' en om deze eenmalige kosten te dekken uit de Algemene Reserve;

overwegingen:

- de Delteyschool in Werkhoven wil de buitengevels van de school in een kunstwerk transformeren, door middel van een kwalitatief hoogwaardige muurschildering met een sterk verhaal;
- het verhaal wordt in samenwerking met leerlingen van de school bedacht en uitgewerkt;
- er is € 20.000,00 nodig voor het project en de school zoekt cofinanciering;
- het Bunnik aan Zet fonds biedt voor deze cofinanciering geen mogelijkheid;
- beeldende kunst in (of zichtbaar vanaf) de openbare ruimte geeft verbinding tussen mens en leefomgeving, is bereikbaar voor iedereen en is met iedereen te delen en te beleven;
- door samen met inwoners (in dit geval, kinderen uit Werkhoven) het verhaal achter een kunstwerk te maken, wordt deze verbinding versterkt en de maatschappelijke waarde verhoogd;
- de Algemene Reserve is aangevuld met het overschot van de jaarrekening 2023, waardoor wij ruimte zien voor deze beperkte incidentele uitgave van rond de € 7.500,00 die de leefbaarheid in onze gemeente ten goede kan komen."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van het amendement, waarmee het als amendement 3 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Mevrouw **Houtgraaf** hoort graag hoe de andere fracties tegen het vrijmaken van deze bedragen uit het overschot op de Berap aankijken.

Schorsing op verzoek van VVD van 17.26 uur tot 17.41 uur.

De heer **Van den Berg** vermoedt dat nog een schorsing nodig is op verzoek van een andere fractie.

De heer **Hussem** verzoekt de voorzitter de vergadering nog tien minuten te schorsen om het latere verloop van de vergadering te bespoedigen.

Schorsing op verzoek van P21 van 17.42 uur tot 17.53 uur.

De heer **Hussem** biedt excuses aan voor het ophouden van de vergadering, maar is nu beter voorbereid op wat bij het volgende agendapunt aan de orde komt.

Wethouder **James** reageert op de quick wins bij de Meent die slow wins lijken te zijn. Het duurt zeker lang en het is jammer dat het nog niet is uitgevoerd. Dat heeft met een aantal oorzaken te maken. Er wordt niet alleen een heg verplaatst, maar er wordt meer ruimte gemaakt voor ontmoeting, zitplaatsen en er wordt meer groen aangelegd. Nagegaan wordt of bomen en andere beplanting kunnen worden toegevoegd zodat het een aantrekkelijke plek wordt om elkaar te ontmoeten en te winkelen. De raad wordt geïnformeerd over hoe dit eruit gaat zien.

Het heeft langer geduurd omdat werd gezocht naar de juiste bemensing. Dat is nu gelukt. Er zijn echter nog twee problemen waardoor het naar het najaar is verschoven. Stedin is gevraagd om een aansluiting van de markt op de nieuwe plek in de nieuwe constellatie om de marktkoopprijs niet in de knel te brengen. Dat kost tijd. Stedin heeft het druk met diverse problemen dus duurt het langer dan gewenst. Planten kunnen maar tweemaal per jaar worden geplant en/of verplaatst. Met een aannemer is afgesproken dat dit eind oktober/begin november 2024 wordt uitgevoerd.

De VVD sprak over een bedrijvenpark. Als dat in 2024 gewenst is, hoort dat bij de bestuursrapportage en niet bij de kadernota.

Wethouder **d'Hondt** reageert op amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven'. De muurschildering is een mooi initiatief. Het college heeft onlangs een tweedaags congres van de VNG bijgewoond over de kracht van de verbeelding. Daar sluit dit enorm op aan. Er is geen nota Cultuurbeleid op basis waarvan deze afweging kan worden gemaakt, maar als de raad dit belangrijk vindt, ondersteunt het college dat van harte. Het is mooi dat het initiatief uit het dorp komt en zij het grootste deel van de kosten bijdragen en de gemeente slechts een kleine ondersteuningsbijdrage geeft.

Volgens mevrouw **Visser** staat in het collegeprogramma voor 2025 iets over het uitvoeren van cultuurbeleid met inwoners.

Wethouder **d'Hondt** wijst erop dat dat gaat over het ontwikkelen van beleid. De raad ontvangt binnenkort een nadere invulling van dat voorstel, maar dat is van een andere orde dan het voorliggende initiatief.

Zij plaatst twee kanttekeningen bij het voorstel. Waarschijnlijk is ook structureel budget nodig voor het onderhoud. Dat moet met de initiatiefnemers worden besproken, maar zou kunnen leiden tot een extra dotatie aan de reserve voor onderhoud van kunstwerken. En er moet contact worden opgenomen met de architect, omdat deze afstand moet doen van zijn recht op het gebouw. Dat moet formeel juridisch worden afgehandeld voordat hiertoe kan worden overgegaan.

Mevrouw **Houtgraaf** heeft vernomen dat, als de muurschildering op de geschilderde muren komt, het geen probleem zou zijn.

Dat is wethouder **d'Hondt** niet bekend. Zij gaat ervan uit dat dit geen probleem is, maar wilde de raad waarschuwen voor onvoorziene obstakels.

Behoudens deze kanttekeningen kan het college amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven' steunen.

Amendement 2: 'Pilotproject Deelbakfietsen' is ook een mooi initiatief. Alles wordt in het werk gesteld om de mobiliteitstransitie aan te jagen en dit past daarbij. Er zijn weinig aanbieders van deelbakfietsen. Zeker buiten de stad is de businesscase wankel. Daarom is de gemeente gevraagd de onrendabele top te financieren. Daar past deze bijdrage bij.

Tweede termijn

De heer **Kool** maakt geen gebruik van zijn tweede termijn.

Mevrouw **Toersen** is mede-indiener van de beide amendementen en beveelt ze van harte aan.

Mevrouw **Visser** vindt het lastig een oordeel over amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven' te geven. De plannen van de Delteyschool en de geplaatste kanttekeningen zijn haar niet bekend. De wethouder heeft een en ander toegelicht. Wie is de eigenaar van de tekening? Wie moet het onderhouden? Wordt alleen een bijdrage aan het geheel gevraagd of heeft de gemeente een bepaalde verantwoordelijkheid voor het onderhoud? Is de Welstandscommissie blij met een beschilderde muur? Het is een geweldig initiatief, maar het is niet duidelijk waartoe wordt besloten.

Zij reageert op amendement 2: 'Pilotproject Deelbakfietsen'. Meedoen aan een pilot kan wellicht geen kwaad. Het is de vraag of Bunnik daar een sluitende businesscase voor kan krijgen, maar het is prima om uit te proberen.

De heer **Van den Berg** stelt dat de bestuursrapportage de raad de mogelijkheid biedt om in te grijpen en aan te geven waar dit jaar nog aandacht naartoe zou moeten gaan. In samenwerking met het CDA wil de VVD dat doen. Het is bemoedigend dat enkele mooie woningbouwprojecten op de planning staan, zoals het Stationsgebied. De plannen alleen zijn echter niet voldoende. Het is cruciaal om draagvlak te hebben. Dat geldt niet alleen voor de raad, maar ook voor de samenleving, voor wie die projecten uiteindelijk zijn bedoeld. Ondanks dat er steun is vanuit de raad voor de herontwikkeling van het Stationsgebied, is men afhankelijk van een belangrijke factor, namelijk de bedrijvigheid. Gezorgd moet worden dat ondernemers die daar nu zijn gevestigd, een plek vinden op een nieuwe locatie. Daarom stellen de VVD en het CDA voor extra capaciteit beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein ten zuiden van de A12. Dit terrein zal ruimte bieden om te verhuizen waardoor in het Stationsgebied ruimte ontstaat voor woningbouw. Met de aanpak die de VVD en het CDA voor ogen hebben, willen partijen het proces rondom de ontwikkeling van het bedrijventerrein ten zuiden van de A12 versnellen en het college de middelen en mogelijkheden geven om dat op een juiste manier in te vullen. Dit bevordert niet alleen de herontwikkeling van het Stationsgebied, maar verbetert ook de leefomgeving van inwoners.

Hij dient, mede namens de heer Kool van het CDA, het volgende amendement in.

Amendement 4, ingediend door VVD en CDA: Versnelling van de Ontwikkeling van het Bedrijventerrein A12

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

de volgende beslispunten toe te voegen:

- op korte termijn een extra medewerker aan te stellen voor de periode van maximaal een jaar, die specifiek belast is met het versnellen van de ontwikkeling van een duurzaam bedrijventerrein A12, zodat er snel duidelijkheid en perspectief komen voor lokale bedrijven die moeten/willen verplaatsen vanuit het Stationsgebied;
- de incidentele kosten van maximaal € 100.000,00 hiervoor te dekken uit de algemene reserve;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2024 terugkoppeling te geven over de voortgang van het bedrijventerrein A12;

overwegingen:

- **Toegezegd amendement:** in een eerder aangenomen amendement is vastgelegd dat tegelijk met de ontwikkeling van het stationsgebied, ook gewerkt zal worden aan de mogelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein ten zuiden van de A12. Dit bedrijventerrein is bedoeld om schuifruimte te bieden voor bedrijven die momenteel in het Stationsgebied zijn gevestigd. Uit de antwoordnotitie 1298272 van het college d.d. 28-05-24 blijkt onvoldoende voortgang op dit dossier;
- **Draagvlak ondernemers:** Een snellere ontwikkeling van het bedrijventerrein zal bijdragen aan een groter draagvlak onder de ondernemers in het Stationsgebied. Dit is essentieel voor de totstandkoming van de gebiedsvisie Stationsomgeving. Tevens zal op deze manier gedeeltelijk uitvoering worden gegeven aan de aangenomen motie tijdens de raadsvergadering van 25-05-2024 in het kader van draagvlak bij ondernemers;
- **Extra capaciteit nodig:** De huidige capaciteit is onvoldoende om de ontwikkeling van het bedrijventerrein tijdig te realiseren. Een extra medewerker zal de voortgang bespoedigen en de noodzakelijke coördinatie tussen betrokken partijen verbeteren."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van het amendement, waarmee het als amendement 4 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

De heer **Van den Berg** vervolgt zijn betoog om te reageren op de ingediende amendementen. Deze amendementen klinken sympathiek en de bedragen lijken te overzien. Enerzijds wil de VVD op de centen letten, maar anderzijds hebben dergelijke initiatieven een impuls nodig om tot stand te komen.

De VVD kan zich vinden in de bedenkingen van Fractie Visser met betrekking tot amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven'. Het is de vraag of er voldoende informatie is om daar een goede beslissing over te kunnen nemen. De VVD beraadt zich nog over haar stemgedrag.

De VVD heeft bedenkingen ten aanzien van amendement 2: 'Pilotproject Deelbakfietsen'. Er loopt nog een pilot met deelfietsen. Moet deze niet worden afgewacht? Is hier behoefte aan? De VVD overweegt het amendement te steunen, maar wacht de andere reacties af.

Mevrouw **Houtgraaf** begrijpt de vragen over het onderhoud van de muurschilderingen en de Welstandscommissie. Zij heeft met de directie van de school gesproken om meer gevoel te krijgen bij het project. De school werkt samen met een professioneel bedrijf dat op meerdere plekken dergelijke grote muurschilderingen heeft aangebracht op allerlei soorten gebouwen. Zij vertrouwt erop dat de kunstenaar/dit bedrijf bekend zijn met hoe om te gaan met welstand.

De heer **Van Vulpen** vraagt waarom het Bunnik aan Zet Fonds dit initiatief niet steunt.

Mevrouw **Houtgraaf** wijst erop dat het Bunnik aan Zet Fonds voorwaarden heeft bepaald, waaronder dat het is bedoeld voor sociale activiteiten georganiseerd door onbetaalde krachten. Dit initiatief voldoet daar niet aan.

Mevrouw **Visser** informeert of het beoogde bedrijf, het bedrijf is dat de tunneltjes in Werkhoven heeft beschilderd samen met de scholen.

Mevrouw **Houtgraaf** bevestigt dat.

Omdat dit op de muur van de school komt, gaat zij ervan uit dat de gemeente niet verantwoordelijk is voor het onderhoud. Dat is aan de school. De gemeente levert een bijdrage aan het project, net zoals dat wordt gedaan bij andere maatschappelijke initiatieven.

De heer **Van den Berg** vraagt hoe P21 denkt over de indruk van willekeur die mogelijk wordt gewekt. Wat wordt gedaan als andere scholen ook met een dergelijk verzoek komen?

Mevrouw **Houtgraaf** begrijpt de vraag. Bij veel besluiten kan men zich afvragen of ze risico geven tot precedentwerking. De raad komt in de knel met de besluitvorming als dat bij elk besluit moet worden afgewogen. P21 en D66 vinden dit een leuk initiatief voor een bescheiden bedrag waarbij kinderen worden betrokken.

De heer **Hussem** reageert op amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12' om de ontwikkeling van een duurzaam bedrijventerrein te bespoedigen. De voortgang gaat minder snel dan verwacht. Soms is een impuls nodig om iets op gang te krijgen. P21 onderschrijft het belang van het creëren van ruimte voor woningbouw, maar vraagt zich af of dit de juiste impuls is. Er lijkt een grondige analyse aan het amendement ten grondslag te liggen, waardoor indieners inschatten dat dit de enige ingreep is die helpt. Dat beeld heeft P21 nog niet. Het is jammer dat het amendement erg laat komt, anders had er vooraf over kunnen worden gesproken. P21 hoort graag hoe het college tegen het amendement aankijkt en beoordeelt dan of het amendement kan worden gesteund.

De heer **Van den Berg** maakt hieruit op dat P21 positief tegenover het amendement staat maar vooral benieuwd is hoe het college gebruik zou kunnen maken van de mogelijkheid die de raad biedt.

De heer **Hussem** laat weten dat P21 positief staat tegenover het ontwikkelen van het bedrijventerrein en benieuwd is of dit een impuls is die gaat helpen en op welke manier.

De **voorzitter** schorst de vergadering zodat het college zich kan beraden over amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12'.

Schorsing van 18.16 uur tot 18.19 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en vraagt wethouder James te reageren op amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12'.

Wethouder **James** is blij met de betrokkenheid van de raad bij de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de gemeente. Het college deelt de urgentie. Het college worstelt met de bezetting op dit project en vindt het ook vervelend dat het niet de gehoopte vaart heeft. Of meer

geld helpend zal zijn in deze kwestie, is nog niet inhoudelijk beoordeeld. Onbekend is wat ermee kan worden gedaan en wat het effect ervan is op de totale planning. Het college stelt voor dit aan te houden en de komende weken te kijken hoe hier echt vaart in kan worden gekregen en er bij de raad op terug te komen als daar iets bij nodig is.

De **voorzitter** meldt dat de maaltijd is bezorgd en stelt voor te gaan eten.

Om 19.00 uur wordt in de hal de klimaatstoel aangeboden door Grootouders voor het Klimaat.

Om 19.15 uur wordt deze raadsvergadering voortgezet.

Schorsing van 18.21 uur tot 19.16 uur.

5.3 Aanbieden klimaatstoel Grootouders voor het Klimaat

Dit punt is behandeld buiten de orde van de vergadering.

5.2 1^e Bestuursrapportage 2024 (vervolgbehandeling) 24-034

De **voorzitter** heropent de vergadering en biedt ruimte voor een derde termijn.

Derde termijn

De heer **Kool** betreurt het dat het Bunnik aan Zet Fonds niet is aangehaakt bij amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven' en ziet de precedentwerking.

Ten aanzien van amendement 2: 'Pilotproject deelfietsen' is het CDA benieuwd of er al een evaluatie ligt van de TIER-fietsen en of deze kan worden meegenomen in de overweging.

Het CDA stemt voor het amendement en hoopt dat van uitstel geen afstel komt.

De heer **Hallo** waardeert het initiatief van zijn collega's. Het is goed dat zowel bij de raad als het college de urgentie wordt gevoeld om verder te werken aan het realiseren van iets wat essentieel is. Hij heeft goed geluisterd naar de reactie van de portefeuillehouder. Wat gewenst is, is een versnelling en het creëren van bestedingsruimte voor dat wat helpt om dit verder te brengen. D66 kan leven met de tekst van amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12', maar vanuit de bedrijven in het Stationsgebied zou een suggestie kunnen komen om het geld anders te besteden. Het amendement is erg laat ingediend, dus niet alle modaliteiten zijn uitgezocht. Het is aan de raad om het college ruimte te bieden goed gebruik te maken van de financiële ruimte die de raad biedt.

De heer **Van den Berg** heeft de wethouder horen zeggen dat er altijd wordt geworsteld met de bezetting en dat extra geld altijd helpt. Dat is het gebaar dat indieners willen maken, namelijk dat extra geld beschikbaar stellen. Kan de wethouder aangeven wat er zou gebeuren als dat geld niet nodig blijkt te zijn?

De heer **Hallo** bedankt de heer Van den Berg voor deze vraag aan het college.

De heer **Van den Berg** maakt geen gebruik van zijn derde termijn.

De heer **Hussem** vraagt zich af of amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12' gaat helpen. Het bedrag lijkt helder. Dat een fte moet worden aangenomen, lijkt het innemen met het HR-beleid. Kan het college aangeven hoe het amendement zou kunnen worden uitgevoerd?

Mevrouw **Visser** gaf aan te twijfelen over amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven'. Zij is betrokken geweest bij het ontwerp van de school. Er waren allerlei voorwaarden over hoe het eruit moest zien en het moest een agrarische uitstraling hebben. Het ziet er prachtig uit. Alles mag worden geschilderd, behalve deze school. Fractie Visser stemt tegen het amendement.

Fractie Visser stemt voor amendement 2: 'Pilotproject Deelbakfietsen'.

De coalitie heeft bij het coalitieakkoord afgesproken dat de ozb met 5% omhoogging en dat de toeristenbelasting omhoogging omdat er bezetting moest komen op Duurzaamheid en Economie. In vergelijking met de Jaarrekening 2022 is aan toeristenbelasting € 27.000,00 meer

binnengekomen dan gepland. In 2023 is €51.000,00 te veel aan toeristenbelasting binnengekomen. Geld gaat dit niet redden, want dat is er. Fractie Visser stemt tegen amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12'.

Wethouder **d'Hondt** meldt dat de TIER-fietsen ieder kwartaal worden geëvalueerd. Oorspronkelijk zou die pilot een halfjaar lopen vanaf oktober, maar sinds oktober tot drie dagen geleden heeft het non-stop geregend, dus viel het gebruik tegen. Het is een ander concept van deelmobiliteit dan deelbakfietsen. Met TIER-fietsen gaat men van A naar B en laat men de fiets daar achter. Deelbakfietsen worden teruggebracht naar waar ze zijn gehuurd. Het zijn twee verschillende vervoersmodaliteiten die naast elkaar kunnen bestaan en een ander doel dienen.

Wethouder **James** reageert op de vraag van de heer Van den Berg. Als het geld niet nodig blijkt te zijn, wordt dat via de bestuursrapportages aan de raad gerapporteerd en niet uitgegeven. Amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12' is geen wondermiddel. Hij kan niet garanderen dat het tot de gewenste versnelling leidt.

Schorsing op verzoek van P21 van 19.25 uur tot 19.29 uur.

De heer **Hussem** biedt excuses aan voor de vele schorsingen. P21 roept de mederaadsleden op om de tijd die ze aan het raadswerk besteden zodanig te timen dat collega-raadsleden tijdig op de hoogte zijn van eventuele voorstellen, zodat zij zich daarin kunnen verdiepen om tot een gedragen voorstel te komen en het debat over de inhoud beter kan worden gevoerd.

P21 heeft haar stemgedrag bepaald ten aanzien van amendement 4: 'Versnelling van de Ontwikkeling van het Bedrijventerrein A12'.

De **voorzitter** gaat over tot de besluitvorming over amendement 2: 'Pilotproject Deelbakfietsen'. Voor het amendement stemmen de leden van de fracties van P21, D66, VVD en Fractie Visser. Tegen het amendement stemmen de leden van de fractie van CDA. Amendement 2 is aangenomen met 13 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over amendement 3: 'Beeldende kunst Werkhoven'. Voor het amendement stemmen de leden van de fracties van P21 en D66. Tegen het amendement stemmen de leden van de fracties van CDA, VVD en Fractie Visser. Amendement 3 is aangenomen met 9 stemmen voor en 7 stemmen tegen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over amendement 4: 'Versnelling van de Ontwikkeling van het Bedrijventerrein A12'. Voor het amendement stemmen de leden van de fracties van P21, CDA, D66 en VVD. Tegen het amendement stemt het lid van de fractie van Fractie Visser. Amendement 4 is aangenomen met 15 stemmen voor en 1 stem tegen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over het raadsvoorstel. Hij vraagt de raad te besluiten:

1. de 1^e Bestuursrapportage 2024 voor kennisgeving aan te nemen;
2. in te stemmen met de in de bestuursrapportage genoemde budgettaire aanpassingen en daarmee de begroting in positieve zin bij te stellen. Het overschot van € 152.100,00 te storten in de algemene reserve;
3. € 7.500,00 beschikbaar te stellen om mee te doen als gemeente aan een pilotproject Deelbakfietsen en om deze eenmalige kosten te dekken uit de Algemene Reserve;
4. € 7.500,00 beschikbaar te stellen als een bijdrage aan de kosten van het project 'hoogwaardige muurschilderingen met een sterk verhaal aan de gevels van de Delteyschool Werkhoven' en om deze eenmalige kosten te dekken uit de Algemene Reserve;
5. Op korte termijn een extra medewerker aan te stellen voor de periode van maximaal een jaar, die specifiek belast is met het versnellen van de ontwikkeling van een duurzaam bedrijventerrein A12, zodat er snel duidelijkheid en perspectief komen en er tijdig voldoende bedrijfsruimte beschikbaar is komen voor lokale bedrijven die moeten/willen verplaatsen vanuit het Stationsgebied, de incidentele kosten van maximaal €100.000,00 hiervoor te dekken uit de algemene reserve en de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2024 terugkoppeling te geven over de voortgang van het bedrijventerrein A12.

Het raadsvoorstel is met algemene stemmen aangenomen.

5.4 Kadernota 2025-2028 24-035

De **voorzitter** licht toe dat bij dit agendapunt de Algemene Beschouwingen kunnen worden gegeven.

Eerste termijn

Mevrouw **Visser** memoreert dat de term 'Bunnikse Kwaliteit' de afgelopen jaren is gebruikt als titel van verschillende documenten en filmpjes. Kwaliteit is een neutraal woord. Er bestaan ook spullen van slechte kwaliteit, maar in de context van de kwalificatie van Bunnik is het vast positief bedoeld: goede kwaliteit. Bunnik scoort hoog op de lijstjes van gemeenten waar het fijn wonen is. Is men eigenlijk wel eens in Bunnik geweest? Of ziet men via Google Maps dat Bunnik dicht bij de stad ligt met alle voorzieningen van dien, maar dat het in Bunnik aardig groen is? Want hoe zit het met het verkeerslawaaï, filevorming door de dorpen in de spits, slechte luchtkwaliteit, dure grond, dure schaarse woningen? Zou men dat ook weten? Kwaliteit zit onder andere in: min of meer open plekken in de wijken, groen waar ontmoeting kan plaatsvinden uitnodigend om te bewegen en nog veel meer.

Veel inwoners geven een groene dorps-landelijke inrichting van de dorpen aan als belangrijke kwaliteit. Is dat nog van deze tijd? Een dorps-landelijke woningdichtheid kon nog bij de Kersenweide. Het helpt ook dat daar niet overal mag worden gebouwd vanwege de archeologie. Maar na de Kersenweide is het over. De plannen voor nieuwbouw, zoals bij het Politiedienstencentrum (PDC) en de Stationsomgeving kunnen op die manier niet meer uit. Over de herontwikkeling van het PDC-terrein zei de wethouder dat het een typisch Odijkse wijk wordt. Maar dat kan niet waar zijn. Daar wordt in zeer hoge woningdichtheid gebouwd met hoge gebouwen. Dat is niet Odijks. Zij weet niet of dat slecht is. De woningnood is zo hoog dat allerlei ambities de kast ingaan: de omlegging van de N229 als voorwaarde voor de Kersenweide, het beperken van de hoogbouw. Soms wordt de raad coullance gevraagd om minder goedkoop te bouwen. Gelukkig houdt de provincie strak toezicht op voldoende goedkope bouw bij de grotere projecten. Het gaat allemaal over geld. De druk om veel woningen bij te bouwen, lijkt een soort onbegrensde behoefte ongeacht welk college het vraagt. Zij weet haast niet beter.

De kadernota gaat over geld en in dit geval hoofdzakelijk over het gebrek aan geld. Om de groene kwaliteit op peil te houden, moet het areaal bomen op zijn tijd worden vervangen. Daarnaast heeft de gemeente een herplantplicht. Veel bomen zijn aan het eind van hun levensduur en steeds zijn er weer zieke essenbomen die moeten worden gekapt. Maar de vervangingsmaatregel is geschrapt uit de kadernota ondanks dat er nog onduidelijkheid over was vanwege tegenstrijdigheden in de kadernota. Zij had al haar creativiteit aangewend om met een amendement ruimte te zoeken in de begroting om dit de komende jaren veilig te stellen, maar in het vooroverleg was de boodschap duidelijk: er is geen budget.

Vorige week ontving de raad een informatie-nota over de meicirculaire. Daarin werd aangegeven dat de invloed van de Algemene Uitkering op de Begroting 2025 enorm is. En toch was met enkele aanpassingen, die niet zoveel pijn leken te doen, het tekort van € 700.000,00 verdwenen. Dat gaf hoop op enige financiële ruimte.

Zij dient de volgende motie in:

Motie 1, ingediend door Fractie Visser: Vervangen bomen

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

overwegende dat:

- ondanks dat de post "vervangen bomen na 2024" in bijlage 5 van de kadernota vermeld staat in de categorie "verwerkt in het meerjarenperspectief" blijkt bij navraag dat dit niet correct is, het is geschrapt;
- de gemeente een herplantplicht heeft voor de bomen die door ziekte, of in verband met veiligheid gekapt moeten worden;
- er budget beschikbaar moet zijn om aan deze verplichting te voldoen;
- als we het groene karakter van Bunnik willen behouden we zorg moeten dragen voor vervanging, niet alleen bij calamiteiten, maar ook bij het vervangen in verband met leeftijd van de bomen;

roept het college op:

- bij het opstellen van de Begroting 2025-2028 budget op te nemen om minimaal aan de herplantplicht te kunnen voldoen en zo mogelijk ook om uitvoering te geven aan het vervangingsplan bomen dat in 2024 opgesteld wordt;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie 1 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Mevrouw **Visser** vervolgt haar betoog.

Gelukkig is er vanuit de jaarrekening nog wel een flink bedrag in de algemene reserve gestort waarvan eenmalige uitgaven kunnen worden gedaan. De vorige keer is besproken dat er extra geld zou moeten worden toegevoegd aan de projecten van de Groene Koers. Daarover wordt op 4 juli a.s. besloten. Het is bizar dat wel nieuwe projecten in gang kunnen worden gezet van incidenteel geld, maar dat niet structureel zorg kan worden gedragen voor het behoud van wat er al is. Voor raadsleden, die politiek bedrijven en keuzes willen maken, is dit frustrerend. Het college en de organisatie zullen ook frustraties hebben over de zeer beperkte financiële middelen.

Zij wil een boodschap meegeven aan de actiegroep 1 Odijk, omdat deze mogelijk met dezelfde frustratie zit. De raad begrijpt goed welke vragen en bedenkingen er leven, maar men kan niet meer terug met de plannen voor de onderdoorgang. Er is geen geld en ruimte voor de voorgelegde alternatieven. De enquête vraagt een beetje naar de bekende weg. De raad kent de antwoorden ook en is ook niet gelukkig, maar gaat nu wel doorzetten.

Omdat de gemeente niet veel kan, worden regels opgesteld met criteria voor bijvoorbeeld ontwikkelaars die zorgen voor de nieuwe woningen en wijken. Er worden regels opgesteld in de Woonvisie, de Huisvestingsverordening en het omgevingsplan met de groenstructuurkaarten. Zo komt de bal bij de ontwikkelaars te liggen. Hopelijk worden daarmee een aantal doelen bereikt.

Er worden plannen gemaakt voor het PDC met een hoge woningdichtheid. Er zullen flink wat kleine woningen en appartementen komen voor jongeren en ouderen.

De N229 is overbelast, dus moet iedereen op de fiets. Zij hoort weinig over parkeer- en stallingsruimte voor bakfietsen en scootmobielen en heeft hierover een motie opgesteld. Inmiddels heeft zij gelezen dat een nieuwe mobiliteitsvisie wordt opgesteld waar parkeren onderdeel van uitmaakt. Wellicht hoort haar vraag daar thuis.

Zij dient de volgende motie in.

Motie 2, ingediend door Fractie Visser: Herontwikkeling PDC-locatie Odijk

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

overwegende dat:

- er plannen ontwikkeld worden om het Politiedienstencentrum in Odijk te gaan herontwikkelen;
- het college in de berichtgeving over dit project de wens uitgesproken heeft een flink aantal kleine wooneenheden te willen ontwikkelen voor met name ouderen en starters;
- de woningdichtheid voor Odijkse begrippen naar verwachting erg hoog zal worden op deze locatie;
- de verkeersdruk zo dicht op de N229 al groot is en door deze ontwikkeling verder zal toenemen;
- de parkeernorm onder druk staat, maar er juist ruimte moet zijn voor alternatieven voor het autogebruik;

verzoekt het college :

- in de besprekingen met de ontwikkelaar over de randvoorwaarden nadruk te leggen op het creëren van voldoende stallings- en parkeerruimte voor scootmobielen en bakfietsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie 2 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Mevrouw **Visser** vervolgt haar betoog.

Het budget voor de fietsroute over het Eikenpad is in rood opgenomen in bijlage 5. Wat betekent dat voor de plannen voor het aanleggen van dat fietspad? Er is veel te doen geweest over dat project en nu is het in rood opgenomen.

Fractie Visser wenst het college en de organisatie wijsheid toe om een mooie begroting op te stellen ondanks alle financiële perikelen.

Mevrouw **Toersen** moest recent haar thuiswerkplek verplaatsen en vond toen een stapeltje verkiezingsflyers. Op alle onderwerpen daarin is veel in gang gezet en veel gebeurd. Zij gaat de onderwerpen langs.

Betaalbaar wonen en betaalbaar houden. Wonen in Bunnik is steeds duurder en wordt daardoor voor veel mensen onbetaalbaar. D66 wil voor 2040 maximaal 5000 woningen realiseren voor onder andere starters en ouderen. In de afgelopen twee jaar is Kersenweide in de steigers gezet met een aanzienlijk deel betaalbare woningen en een vastgestelde doelgroepenverordening. De woonvisie en de huisvestingsverordening zijn vastgesteld. Er zijn flexwoning-en gerealiseerd. Het Stationsgebied wordt ontwikkeld en dit jaar nog wordt gestart met het vaststellen van kaders voor de Poort van Odijk. Dan zijn er ook nog kleine ontwikkelingen in de kernen die zeker meetellen. Dat is veel: een lijst om trots op te zijn. Allen hebben hun handen vol om dat te realiseren, ook de opvolgers.

Voor de grotere ontwikkelingen is nog geen spade in de grond. Om daar te komen kan en mag niet worden verslapt. D66 heeft er alle vertrouwen in dat dat niet gebeurt.

Een frustratie voor D66 is dat flink wordt geïnvesteerd in de toekomst maar dat er weinig armslag is voor verbeteracties nu. Daarvan wordt ook geleerd. Bij het plannen maken wordt geprobeerd ook alvast een uitvoeringsbudget te vinden, zodat men iets kan doen als zo een plan gereed is, ook al is het bescheiden. Hierbij moet worden gedacht aan de dorpskernen, bijvoorbeeld het ontwikkelen van een visie voor de toekomst van Werkhoven, maar ook de Groene Koers.

De fietser en voetganger moeten voorrang krijgen. Er komt een visie op de verkeersmobiliteit, maar er is ook veel gedaan, weliswaar op papier uitgezonderd de groene deelfietsen. Op dit onderwerp is bij het maken van plannen altijd veel betrokkenheid van inwoners, wijkverenigingen en andere belanghebbenden. Dat is fijn, maar soms ook ingewikkeld. Zeker als niet duidelijk is wanneer en hoe beslissingen worden genomen die voor de betrokkenen belangrijk zijn en waar ze invloed op kunnen uitoefenen. Het goede gesprek voeren met bewoners en belanghebbenden, maar ook met elkaar blijft een belangrijk aandachtspunt.

De afhankelijkheden van andere overheden, zoals provincie en andere partijen, zijn op dit onderwerp groot en dat maakt het sturen voor de gemeente er niet makkelijker op. Daarbij helpen de plannen op papier, omdat ze laten zien wat Bunnik wil en gaat doen. Dat geeft een goede basis om samen op te trekken. Die samenwerking met anderen is hard nodig. Dat blijkt uit grote zaken, zoals Kersenweide, maar ook als het gaat om het weren van landbouwverkeer uit de dorpskern van Werkhoven, het ruim baan geven aan fietsers en het omleggen van de N229. Dat vraagt enorm veel geduld.

Een nare bijwerking van het vele autoverkeer om Bunnik heen is het effect op de luchtkwaliteit. De strijd voor een betere luchtkwaliteit in Bunnik is er een van hele lange adem. Soms kan die strijd op kleine onderdelen toch worden gevoerd en dat is de moeite waard. Bij de start van deze raadsperiode wilde de raad dat Bunnik zich zou aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord. Vooruitlopend hierop reserveerde het college hiervoor een bedrag dat alleen in de Begroting 2024 is opgenomen. Inmiddels is de raad geïnformeerd dat aansluiting op het Schone Lucht Akkoord niet haalbaar is onder andere door de kosten van verplichte monitoring en dergelijke. Wat wel haalbaar is, zijn die enkele maatregelen uit dat Schone Lucht Akkoord die voor dat bedrag kunnen worden doorgevoerd. Dat spreekt D66 aan. Zij dient daarom, mede namens de heer Hussem van P21 en de heer Van den Berg van de VVD, het volgende amendement in.

Amendement 5, ingediend door D66, P21 en VVD: Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord
"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

aan de voorgestelde beslispunten een beslispunt toe te voegen:

- "1. in de Kadernota voor 2025 en 2026 alsnog budget op te nemen voor de uitvoering van enkele maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord. De incidentele lasten van € 15.000,00 in 2025 en € 15.000,00 in 2026 te dekken uit de algemene reserve."

overwegingen:

- luchtvervuiling is schadelijk voor de gezondheid van mens en milieu;
- vanuit de gemeenteraad is er een breed gedragen wens om luchtkwaliteit in de gemeente te zien verbeteren. In het raadsprogramma staat hierover 'Het college draagt zorg voor het verbeteren van de luchtkwaliteit'. Dit aandachtspunt is eveneens opgenomen in het coalitieakkoord en het collegeprogramma.;
- in een raadsinformatienota van 14 mei 2024 staan maatregelen benoemd die met het beschikbare incidentele budget voor 2024 worden uitgevoerd;
- in dezelfde raadsinformatienota wordt toegelicht waarom aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord nu (nog) niet kan, onder andere vanwege de structurele kosten die dit met zich brengt;
- net als in 2024 willen ondergetekenden dat ook in 2025 en 2026 maatregelen genomen worden die ten goede komen van de luchtkwaliteit in de gemeente en is er bereidheid om hiervoor incidenteel geld beschikbaar te stellen."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van het amendement, waarmee het als amendement 5 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

De heer **Van den Berg** deelt mee dat de VVD amendement 5 niet mede indient en verzoekt dat te corrigeren.

Mevrouw **Toersen** biedt haar excuses hiervoor aan en vervolgt haar betoog.

Daadkrachtig duurzaam. Op dit punt had D66 misschien al op meer wapenfeiten gehoopt, maar ook hier zijn die niet zomaar afdwingbaar. Netcongestie is zo een feit waarmee moet worden gedeald. Dat onderstreept niet het belang van energie besparen. Kan daar niet sterker op worden ingezet?

Mevrouw **Visser** vraagt of de bakfietsen van de pilot elektrisch zijn.

Mevrouw **Toersen** hoopt van wel. De wethouder bevestigt dat non-verbaal.

Zij las recent: "Gemeenten die nog geen participatieverordening hebben met een regeling voor het uitdaagrecht, moeten dit uiterlijk 1 januari 2027 op orde hebben." Gaat dat lukken? D66 vindt het belangrijker dat alles wordt gedaan om participatie goed te laten slagen. Het kunnen begrijpen waar het over gaat, is daarbij enorm belangrijk. Men heeft zich in het raadsakkoord en het collegeprogramma verbonden aan het gebruik van duidelijke taal. En daar is aandacht voor. Toch blijkt uit de praktijk dat bijvoorbeeld brieven aan bewoners beter kunnen. Duidelijke taal is niet alleen fijn voor de ontvanger, maar helpt ook om zoveel mogelijk mensen te kunnen betrekken. En ook om samen, hier en tijdens de participatie, het goede gesprek te voeren. Zij dient daarom, mede namens de heer Hussem van P21 en de heer Van den Berg van de VVD, de volgende motie in.

Motie 3, ingediend door D66, P21 en VVD: Meer aandacht voor duidelijke taal

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

constaterende dat:

- in Nederland 2,5 miljoen mensen moeite hebben met lezen en schrijven. Daarvan heeft meer dan de helft geen migratieachtergrond. Daarnaast heeft bijna een op de vijf volwassenen in Nederland beperkte digitale vaardigheden;
- brieven en teksten op de website van de gemeente niet zomaar makkelijk te begrijpen zijn;
- begrijpelijk communiceren met inwoners als aandachtspunt staat benoemd in het raadsakkoord;
- het college in 2023 namens de gemeente Bunnik de landelijke Direct Duidelijk Deal heeft ondertekend;
- er in onze gemeente wordt gewerkt aan een plan van aanpak begrijpelijke taal en schrijfwijzer. En dat eind 2024 een inwonersonderzoek zal worden uitgevoerd;

- er bij andere gemeenten en instanties voorbeelden zijn om de communicatie te verbeteren waarbij inwoners gericht feedback kunnen geven als zij communicatie niet snappen en niet weten wat ze er mee moeten;

overwegende dat:

- een meer inclusieve samenleving waarin alle inwoners goed geïnformeerd zijn zodat iedereen kan meedenken en -doen bij ontwikkelingen in de leefomgeving, vraagt om duidelijke en bruikbare communicatie;
- inwoners niet alleen informatie van onze gemeente ontvangen, maar ook van instanties waarin onze gemeente medebestuurder is. Denk bijvoorbeeld aan de RSD, RMN, GGDrU, BghU.

roept het college op:

- om meer gerichte aandacht te besteden aan de duidelijke en begrijpelijke taal en hiertoe in de Begroting 2025-2028 voornemens of een actieplan op te nemen;
- de aandacht voor gebruik van duidelijke taal ook mee te nemen naar de besturen van gemeenschappelijke regelingen waar onze inwoners ook brieven en berichten van ontvangen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie 3 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

Mevrouw **Toersen** vervolgt haar betoog.

Niemand laten vallen. De afgelopen twee jaar is fors ingezet op uitbreiding van het Centrum voor Elkaar, is betere ondersteuning geregeld voor minima en in samenwerking met de sociale dienst (RDWI) is het goed gelukt om energietoeslag op tijd uit te keren. De straatborden eind 2023 was een prachtige actie. En wat te denken van het besluit om de opvang van asielzoekers en statushouders ook in Bunnik mogelijk te maken? Het is fijn dat vanuit de samenleving zoveel positieve belangstelling is en dat bewoners klaarstaan om te helpen zodat deze mensen een goed tijdelijk thuis hebben. Maar ook het mogelijk maken dat het jongerenwerk in Bunnik meer coaching kan aanbieden. Dat werpt vruchten af, zoals gisteren was te horen tijdens een bijeenkomst van BunnikSamen over wat wordt gedaan aan Jeugdhulp of het voorkomen daarvan. Zij was erg onder de indruk van alle initiatieven. Het is belangrijk om die initiatieven uit het voorliggend veld waar nodig te steunen. Het lijkt bijna alsof helemaal geen professionals meer nodig zijn, maar dat zal en mag nooit het geval zijn. Het is een zoektocht naar passende oplossingen op dit dossier.

Dit is een greep uit waaraan allemaal wordt gewerkt aan de hand van verkiezingsbeloften, maar er is nog veel meer. Ook dingen die nooit in een raads- of collegeprogramma staan opgenomen, maar die allen zomaar kunnen overkomen en waar men dan iets mee moet. Opgeteld vindt D66 het heel wat. Wat D66 betreft is men goed op weg en is het de kunst om tempo te houden.

Is er dan niets te wensen? Is er niets wat beter kan? Natuurlijk wel. Ook D66 had gehoopt dat de provincie na al die jaren een keer de oren had geopend voor de omlegging van de N299. Dat is helaas niet het geval. Dat de duurzame opwek via zonnenvelden ook echt energie zouden opleveren en dat men nog beter in staat is om jongeren en hun ouders op tijd op een prettige en persoonlijke wijze te helpen. Dat geldt ook voor de ouderen. Dat de financiën ruimte bieden om te investeren in de samenleving en het verbeteren van de leefomgeving. Maar die financiële ruimte is er niet: er rest vooralsnog een gapend gat in de nabije toekomst. Daar zal nog veel over worden gesproken het komende jaar.

Al dit werk had D66 nooit kunnen doen zonder ondersteuning van de griffie, de bodes en alle medewerkers in het gemeentehuis. En ook niet zonder goede samenwerking met het college en de collega-fracties inclusief de assistenten. En voor haar persoonlijk zeker niet zonder de enthousiaste en collegiale spirit in haar fractie die haar wisselende afwezigheid de afgelopen maanden fantastisch heeft opgevangen.

Bunnik is en blijft volop in verandering. Zij roept allen op iedereen en elkaar daar goed in mee te nemen.

De heer **Van den Berg** spreekt zijn Algemene Beschouwingen graag uit vanachter het spreekgestoelte en hoopt dat dit wordt overgenomen door zijn collega's.

'Een optimistische blik vooruit' was de werktitel van de voorbereiding van vanavond. Wat hem betreft blijft dat staan. De raadsperiode is halverwege: een juist moment voor een tussentijdse evaluatie. Voor de raad en de eigen fractie eens kijken hoe de vlag erbij hangt.

Is die blik op de toekomst wel zo optimistisch? Er wordt al enige tijd gesproken over de dreigende financiële ravijnjaren: een rampspoed waar de gemeente Bunnik, maar ook andere gemeenten in dreigen te belanden. Dat klinkt niet als een feest. Zeker is dat het een allesbehalve makkelijke opgave wordt voor lokale bestuurders.

Bij de VVD is het glas eerder halfvol dan halfleeg. De VVD wil de komende periode met een positieve blik benaderen. De VVD ziet vooral kansen om kritisch te kijken naar de zaken die echt moeten en zich met name te richten op de kerntaken waarvoor de gemeente primair is bedoeld. De VVD wil behouden wat goed is en keuzes maken om zaken, waar nu geen prioriteit zou moeten liggen, te staken.

Een duidelijke keuze die de VVD maakt, gaat over investeringen in windmolens. Wat de VVD betreft, is windmolenonderzoek geen eerste prioriteit. De toch al vaak beperkte ambtelijke capaciteit blijft uitdagend. Op korte termijn is er geen reële kans dat er daadwerkelijk iets te verwachten valt op dit thema. Hij dient daarom de volgende motie in.

Motie 4, ingediend door VVD: Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

overwegende dat:

- uit de provinciale planMER van Utrecht blijkt dat geen van de gebieden binnen Bunnik is aangewezen als meest kansrijk voor windenergie. Er wordt dan ook geen beslissing van de gemeente Bunnik verwacht in de periode tot de zomer van 2024;
- de recente publicaties van de provincie Utrecht hebben weinig directe invloed op Bunnik. Er zijn geen gebieden in of nabij Bunnik die deel uitmaken van de lijst van meest kansrijke gebieden. Hierdoor lijkt het onnodig om door te gaan met een intensief en kostbaar participatietraject;
- volgens het programma Bunnik Klimaatneutraal is het de bedoeling om in de periode 2024-2025 een participatietraject met de raad en maatschappij te houden over de mogelijkheden voor windenergie. Dit leidt tot concrete beleidskeuzes in 2025. Echter, gezien de lage kansrijkheid van de gebieden in Bunnik, is het beter om de huidige planning te herzien;
- het is zorgelijk dat er zoveel tijd en geld wordt besteed aan een project dat volgens de planMER van de provincie 'niet kansrijk' is. Het inzetten van schaarse ambtelijke capaciteit voor dit traject is daarom zeer onwenselijk;

roept het college op om:

- per direct te stoppen met het inzetten van ambtelijke capaciteit voor het onderzoek naar mogelijke windenergie in Bunnik en het participatietraject met de raad en maatschappij over mogelijkheden voor windenergie te herzien en aan te passen aan de huidige inzichten en realiteit;
- het wegvallen van ambtelijke capaciteit niet op andere terreinen van hetzelfde domein in te zetten maar terug te laten vloeien in de algemene reserve;
- uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 aan de raad terug te koppelen over de alternatieve plannen voor duurzame energieopwekking zonder daarvoor extra ambtelijke capaciteit te gebruiken;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie 4 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

De heer **Van den Berg** vervolgt zijn betoog.

Met motie 4 wil de VVD aangeven waar de aandacht niet naar zou moeten gaan. Door de VVD zijn de volgende zaken herhaaldelijk benoemd en dus van belang: woningbouw, bedrijvigheid en aandacht voor de inwoners. De VVD heeft op deze thema's voorbereidingen getroffen om er aandacht op te vestigen en haar prioriteiten duidelijk te maken.

Eerder vandaag heeft de VVD amendement 4: 'Versnelling Ontwikkeling Bedrijventerrein A12' ingediend dat heeft geleid tot een aanpassing van de bestuursrapportage. Dat betekent dat er

aandacht moet zijn voor bedrijvigheid en ontwikkelingen van een bedrijventerrein. Het is onmogelijk om het Stationsgebied te ontwikkelen en woningbouw te realiseren als er geen bedrijventerrein kan worden ontwikkeld ten zuiden van de A12. De VVD is blij met de handreiking die is gedaan en hoe het amendement wordt omarmd door de raad en het college.

Als die woningen zijn gebouwd, wordt het nog belangrijker dat de basisvoorzieningen op orde zijn. Het Sociaal Domein is een grote kostenpost voor gemeenten, en ook voor Bunnik. Daarom moet slim gebruik worden gemaakt van de samenwerkingsverbanden en moet worden onderzocht hoe de kosten zo goed mogelijk kunnen worden beheerst. Hij dient daarom, mede namens mevrouw Toersen van D66, de volgende motie in.

Motie 5, ingediend door VVD en D66: Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

constaterende dat:

- de problematiek rondom complexe scheidingen een van de grootste veroorzakers van de vraag naar jeugdhulp is;
- het wetenschappelijk is bewezen dat een multidisciplinaire aanpak, waarbij het belang van het kind voorop komt te staan, een positief effect heeft voor de betrokkenen en dat dit zorgt voor dalende kosten;
- de kosten binnen het Sociaal Domein steeds meer oplopen terwijl dit niet volledig gecompenseerd wordt vanuit het rijk;
- onder meer in de regio Hart van Brabant al langere tijd met succes wordt ingezet op het concept gezinsadvocaat/gezinsvertegenwoordiger en hiermee positieve resultaten worden geboekt;

overwegende dat:

- er een toenemende zorg is op het gebied van het Sociaal Domein om kosten te besparen;
- er meer werk is wegens gestapelde problematiek bij gezinnen;

verzoekt het college:

- om een aanpak te ontwikkelen bij gestapelde problematiek bij gezinnen waarbij het belang van het kind centraal staat, en dit bij de ZOU-gemeenten onder de aandacht te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

De heer **Van den Berg** vervolgt zijn betoog.

Er is ook nog een raadsprogramma waar veel in staat. Een aantal zaken daarvan lijken serieus te worden opgepakt. Een thema als inclusie is echt zichtbaar in de uitvoering. Wat de VVD betreft mag op een specifiek onderwerp nog een tandje bij, namelijk op het gebied van verkeersveiligheid. Hij dient daarom de volgende motie in.

Motie 6, ingediend door VVD: Verbeteren van de verkeersveiligheid

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 27 juni 2024;

overwegende dat:

- het verbeteren van de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers een speerpunt is opgenomen in ons raadsprogramma;
- daarin de wens is uitgesproken dat er een inventarisatie wordt gedaan naar de gevaarlijkste kruispunten;
- betere fietsinfrastructuur kan bijdragen aan de lokale economie. Winkels en bedrijven zijn beter bereikbaar, wat de lokale economie stimuleert;
- daarnaast kan het aantrekken van toeristen die geïnteresseerd zijn in fietsvriendelijke steden een boost geven aan de economie;
- regelmatig fietsen bijdraagt aan de fysieke gezondheid van burgers en kan helpen bij het verminderen van gezondheidsproblemen. Dit kan op lange termijn kosten besparen;

verzoekt het college om:

- een inventarisatie te maken van de gevaarlijkste kruispunten in de gemeente Bunnik;
- deze gevaarlijke kruispunten verkeersveilig te maken;
- de uitvoering hiervan gedeeltelijk te financieren uit de 3^e tranche van de investeringsimpuls verkeersveiligheid (verwachting Q1 2025 wordt die opengesteld);

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter** ontvangt graag een getekend exemplaar van de motie, waarmee deze als motie 6 onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen en besluitvorming.

De heer **Van den Berg** vervolgt zijn betoog.

De VVD is geen standaardoppositiepartij, maar een bestuurderspartij waarmee zaken kunnen worden gedaan. Ondanks dat de koers van de huidige coalitie misschien niet altijd die van de VVD is, is de VVD bereid de discussie aan te gaan en mee te denken en zal de VVD blijven komen met constructieve suggesties. Dat heeft de VVD vanavond ook weer beoogd te bereiken en dat lijkt te zijn gelukt. De feedback over tijdigheid heeft de VVD ook gehoord en neemt de VVD mee in het vervolg. De VVD zal proberen zo goed mogelijk rekening te houden met de behoeftes die leven in de raad. De VVD juicht het toe dat in deze raad het debat vaak wordt gevoerd op de inhoud en niet op de persoon.

Hij bedankt iedereen die zo hard heeft gewerkt om alles voor te bereiden voor vanavond. De financiële stukken zijn altijd een hele kluit. De VVD is blij met de versterking van het ambtelijk apparaat. Het is leuk dat zoveel aandacht en tijd is besteed aan de financiën. Voor hem is het de eerste keer dat al in de middag is begonnen om nog in daglicht te kunnen eindigen met een gezamenlijke borrel. Hij hoopt op steun van de overige fracties voor de ingediende moties.

De heer **Van Vulpen** laat weten dat het CDA een andere kadernota voor ogen had dan de voorliggende kadernota. Toen de raad begin april jl. door de portefeuillehouder werd uitgenodigd voor een workshop ombuigingen, had het CDA goede hoop dat er substantiële keuzes zouden worden gemaakt richting ravijnjaar 2026. Tijdens de workshop bleek echter al snel dat het maken van cruciale keuzes niet past bij de ambitie van dit college en een deel van de raad. De conclusie van de workshop was 'het maken van keuzes is moeilijk'.

Hij bedankt vandaag niemand voor dit stuk. Er is ongetwijfeld hard gewerkt, maar het CDA is verre van tevreden met deze kadernota. Het CDA is zelfs zo ontevreden, dat het niet met moties en amendementen kan worden gerepareerd. Het CDA stemt tegen deze kadernota en roept het college nogmaals op meer cruciale substantiële bezuinigingen door te voeren. Daarbij hoeft de gemeente niet zelf het wiel uit te vinden. In Culemborg is een ombuigingsgids opgesteld voor het tweede jaar met daarin 130 factsheets en de impact die deze mogelijke ombuigingen op de begroting en het beleid van de gemeente hebben. Op deze manier kunnen daadwerkelijk onderbouwde keuzes worden gemaakt.

Het CDA is voorstander van duurzame en verantwoordelijke financiële planning die toekomstige generaties niet opzadelt met schulden. Daarnaast is met de grootschalige bouwprojecten en de daarbij horende investeringen, de financiële speelruimte beperkt. De algemene reserve lijkt royaal maar als op het gebied van een van deze bouwprojecten een tegenvaller is, is de algemene reserve zo leeg. Wat het CDA betreft is een terughoudend beleid noodzakelijk.

Wat opvalt is dat de substantiële toevoeging van woningen aan de woningvoorraad pas in 2027 wordt verwacht. Sorteert het college daarmee voor op vertragingen en de mogelijke bezwaren die er zijn tegen de onderdoorgang? Het CDA hoopt dat wordt meebewogen met de verzoeken van de bewoners waardoor geen twee jaar vertraging wordt opgelopen in het bouwen en opleveren van de woningen, maar er op de korte termijn een veilige en acceptabele verbinding komt tussen de twee delen van Odijk.

Wat laat het college nu echt vallen om te bezuinigen: een schamele € 300.000,00 en wat PM-posten. Dat staat wat het CDA betreft niet in verhouding tot de ambities op andere terreinen. Wat het CDA betreft wordt een plafond gesteld aan de externe inhuur en het laten opstellen van externe rapporten. Daarbij moet worden gedacht aan een onderzoek naar een nieuwe sportaccommodatie binnen Odijk of het zoeken naar locaties voor windmolens. Binnen de provincie is immers al aangegeven dat in Bunnik geen geschikte locatie is voor grootschalige opwekking van windenergie. Daarnaast moet de ontwikkeling van het Stationsgebied aan de markt worden overgelaten en moet de gemeente als kaderstellende partij betrokken blijven.

Een ander belangrijk zorgpunt bij deze kadernota is het ontbreken van substantiële bezuinigingen binnen gemeenschappelijke regelingen. Deze samenwerkingsverbanden spelen

een cruciale rol in de uitvoering van de taken, maar vormen ook een enorme kostenpost. Het is zorgwekkend dat hier weinig tot geen bezuinigingen zijn opgenomen, wat de financiële druk op de gemeente verder verhoogt. Het CDA roept op tot een grondige evaluatie van deze regelingen gericht op kostenreductie en efficiëntere inzet van middelen. Dat is essentieel om de financiële duurzaamheid te waarborgen, vooral met het ravijnjaar 2026 in zicht.

Dat het overschot van de rijksbijdrage voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen op papier een positief resultaat biedt, lijkt mooi maar in de praktijk vloeit dat geld terug naar de algemene reserve. Dat geld was bedoeld voor de opvang van hulpbehoevenden. Hoe staat dit in verhouding tot de wijze waarop het college zich eerder presenteerde rondom de realisatie van een opvanglocatie? Gechargeerd zou hij willen zeggen: "Zijn vluchtelingen soms een verdienmodel geworden?" Dat steekt het CDA.

Wat het CDA betreft zou geen geld moeten worden vastgehouden en zou de keuze moeten worden gemaakt om dit geld terug te storten.

Wat betekent deze kadernota daadwerkelijk voor de woonlasten van de inwoners? Welke verhogingen mogen zij verwachten? Deze tendens zou het CDA willen doorbreken. In deze kadernota is hier niets van terug te zien. Met de 'gratis bieramendementen' van de collega-fracties zullen de woonlasten alleen maar verder oplopen.

De heer **Hussem** wil graag een positief geluid laten horen. P21 is tevreden over veel zaken. P21 staat voor groen en sociaal, het is een rood-groene partij. Dat zijn complementaire kleuren die samen de mooiste resultaten opleveren. Dat weet men in Bunnik al meer dan 25 jaar en gelukkig is dit ook landelijk doorgedrongen.

Hoe gaat het rode en het groene van P21 om met de landelijke ontwikkelingen en de gemeentelijke financiën? De vooruitzichten zijn niet bijzonder positief. Dat er een sluitende begroting voor 2025 ligt, is een wonder. Hij complimenteert het college en de ambtenaren.

Voor raadspartijen biedt de behandeling van de kadernota met daarin de uitgangspunten voor de begroting die later in het jaar wordt gepresenteerd, de kans om vooruit te kijken. Wat vindt de raad belangrijk? Welke keuzes wil de raad maken? Veel ruimte voor eigen beleid is er niet. Het overgrote deel van de begroting ligt vast: verplichte uitgaven aan rijksbeleid, langdurige verplichtingen van eerder beleid. Partijen hebben weidse vergezichten, schitterende punten op de horizon en grootse verwachtingen, maar dat mogen er niet te veel worden. En toch mag men tevreden zijn. De beperkte keuzes van de raad hebben invloed op wat het college al in gang heeft gezet van het coalitieakkoord en het raadsprogramma.

P21, rood en groen, kiezen voor leefbaarheid: een leefomgeving waarin mensen zich thuis voelen en gezond en veilig kunnen leven met en niet ten koste van de natuur, in een gemeente die er voor hen is en naar vermogen probeert hen te steunen en stimuleren waar nodig, waarin de lasten en lusten eerlijk worden verdeeld tussen huidige en toekomstige generaties. De stoel staat er niet voor niets. Dat voor elkaar krijgen, ziet P21 als haar zorgplicht.

P21-groen vindt dat de gemeente moet worden voorbereid op een klimaat met stevige regenbuien en intense hitte. Dat treft niet alleen de huidige burgers, maar ook hun kinderen en kleinkinderen. Ongeacht de grootte van de portemonnee moet iedereen kunnen ontspannen, recreëren of spelen in de groengebieden dichtbij huis. Dat betekent investeren in het versterken van het groen. Dat is geen linkse hobby, want een gezonde leefomgeving komt iedereen ten goede of men nu CDA'er, VVD'er, D66'er, P21'er of gewoon een Visser is. Op 4 juli a.s. ligt het omgevingsprogramma Groen voor besluitvorming in de raad: een niet te missen kans om het groen in de gemeente nog beter te beschermen en te ontwikkelen voor nu en later. Daarvoor wil P21 dan via een amendement een bescheiden extra bedrag beschikbaar stellen.

Ook P21 maakt zich zorgen over het vervangen van oude en zieke bomen op het moment dat het nodig is. Deze zorgen heeft Fractie Visser goed verwoord. Deelt de portefeuillehouder de zorgen over de impact op de leefomgeving als dit niet gebeurt? Helpt motie 1: 'Vervangen bomen'?

Maatregelen om de directe gevolgen van de klimaatverandering op te vangen zijn broodnodig, maar eigenlijk symptoombestrijding. Als men werkelijk iets wil doen, moeten de oorzaken worden aangepakt. Men moet op lokaal niveau ook klimaatneutraal worden voor de kinderen en kleinkinderen. Dat is een zorgplicht. Dat is rentmeesterschap. Gelukkig twijfelt niemand in de raad daaraan, al zijn er wel verschillen over hoever de bemoeienis van de gemeente mag reiken en over het tempo. P21 gelooft dat hoe sneller het doel wordt bereikt hoe sneller men van de lusten kan profiteren. Dat is dan ook een van de doelen van de coalitie. Dat de provincie de gemeente ondersteunt bij de warmtetransitie is fijn, al blijft deze voor veel inwoners nog een ver-van-mijn-bedshow. Bij nieuwbouw zet P21 zich in voor energieneutraliteit en circulariteit en ook

bij mobiliteit kiest P21 voor projecten die de leefbaarheid ten goede komen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het pilotproject van de deelbakfietsen.

De komende jaren staan ook in het teken van wonen en bouwen: het bouwen van huizen voor de inwoners, de regiogenoten en mensen die een dak boven het hoofd wordt geboden. De nieuwe woonverordening maakt het mogelijk niet alleen de helft van de huurwoningen, maar ook de helft van de koopwoningen tot een bepaalde verkoopprijs met voorrang toe te wijzen aan mensen met een lokale binding. De woonvisie geeft een duidelijk richtsnoer voor welke inkomensgroepen woningen worden gebouwd: de lagere en middeninkomens, de gezinnen en paren en individuen die nu moeilijk een eigen dak boven het hoofd vinden in de volkomen overspannen woningmarkt. Dat wordt niet makkelijk. Bouwmaterialen worden duurder, de arbeidskosten stijgen en de projecten moeten passen in de omgeving waar nu al mensen wonen en waar het verkeer druk is. Toch moet men door.

Net als D66 is P21 tevreden over alles wat al in gang is gezet: Kersenweide, een begin maken met het Stationsgebied en nu het plan voor het Kodakterrein, wat nu het PDC is. Blijkens de reactie op de eerste inwonersbijeenkomst wordt dat met welgevallen ontvangen. Voor het gemeentehuis staan nu flexwoningen, bijna helemaal ingericht. Ziet het college nog meer mogelijkheden voor flexwoningen? Zeker in Werkhoven lijkt daar volop behoefte aan.

Wringt bouwen in het Stationsgebied niet met het ondernemingsklimaat? Dat is niet het geval, want de bedrijven zijn keihard nodig om het Stationsgebied te kunnen ontwikkelen tot een mooie woonwijk. Zonder hen gebeurt er niets. De gemeente moet goed kijken welke ruimte er in het gebied zelf is, tussen spoor en A12, waar bedrijven hun bedrijfsruimte naar kunnen verplaatsen om ruimte te maken voor woningbouw. P21 wil de bedrijven niet kwijt. Het zijn bedrijven met een lokale binding waardoor meer dan 3000 tijdelijke inwoners dagelijks naar de gemeente komen, waarvan ook de middenstand profiteert en de inwoners daarmee ook.

P21 is ook voor het ontwikkelen van een nieuw duurzaam bedrijventerrein aan de overzijde van de A12 om bedrijven uit de bebouwde kom van de gemeente te vestigen zodat op hun oude plek woningbouw mogelijk is. P21 is er niet voor grote Bol.comloodsen of Google datacenters naar Bunnik te halen.

Het moge duidelijk zijn: roden en groenen zijn er ook voor het bedrijfsleven. Juist bij rood-groen gaan de belangen van het bedrijfsleven hand in hand met die van de inwoners.

Voor P21-rood is de gemeenschap waarin men woont leefbaar, waarin men in financieel zware tijden – die zich nu aftekenen – de kwetsbaarste mensen zoveel mogelijk ontziet. Ook dat is een zorgplicht. P21 beseft terdege dat het college lastige afwegingen moet maken. In de jeugdzorg is sprake van oplopende megatekorten. Deze schaden niet alleen de jongeren en hun families, maar creëren ook beperkingen op andere beleidsterreinen. Een euro kan immers maar eenmaal worden uitgegeven. Het getuigt van realisme om de uitgaven voor de jeugdzorg structureel naar boven bij te stellen. P21 vertrouwt erop dat het college meer grip krijgt op de uitgaven.

Het is positief dat de bibliotheek wordt versterkt met de SPUK-gelden. Een bibliotheek is meer dan een boekenuitleen. Het is steeds meer een informatiecentrum voor iedereen. De behoefte aan informatie, zeker over overheidsmaatregelen, neemt toe. Ook P21 vindt het vervelend dat gemeenschappelijke regelingen als de GGD en de RDWI steeds meer geld lijken te vragen. P21 begrijpt indexaties en loonbijstellingen, maar steunt het college in zijn terughoudende opstelling als om meer geld wordt gevraagd.

Ondanks de beperkingen in geld en capaciteit zijn door de raad belangrijke en koersbepalende besluiten genomen: meer sociale huurwoningen, opvangplekken voor mensen in nood, stappen richting een klimaatneutrale gemeente. Besluiten genomen door een raad die, als een van de weinigen in Nederland, vanuit een coalitieakkoord en een raadsprogramma werkt. P21 is daar trots op. Hij noemt het nieuwe minimabeleid waarmee kwetsbare gezinnen steun krijgen, een integraal veiligheidsplan, ontwikkeling van het Centrum voor Elkaar, dorpsvisie Werkhoven of een bestuurskrachtonderzoek. P21 is benieuwd of andere fracties ook tevreden hierover zijn en welke zaken nog meer aandacht behoeven om raadsbreed aan te pakken. P21 denkt zeker dat het grip krijgen op jeugdzorg daarbij hoort, maar ook het ontwikkelen van de plannen in de dorpsvisie Odijk. P21 vraagt aandacht voor het punt werving en selectie, oog te hebben voor diversiteit en exclusiviteit en meer mensen in dienst nemen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het college ziet dat als doorlopend beleid. Tot welke resultaten heeft de uitvoering van dit beleid geleid?

Ook aan het verbeteren van luchtkwaliteit besteedt het raadsprogramma aandacht. Dat is niet voor niets, want de luchtkwaliteit in de gemeente is niet best. Het college heeft afgeraden de gemeente te laten aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord. Een belangrijke reden om dat niet te doen, is dat de gemeente zich niet te lang moet committeren aan verplichtingen die daar niet

per se aan bijdragen. P21 kan zich voorstellen dat wordt bijgedragen aan tijdelijke maatregelen voor de komende twee jaar en hoopt dat dit het CDA als muziek in de oren klinkt. Hij bedankt voor de goede ondersteuning vanuit het gemeentehuis, de goede samenwerking met het college en alle partijen in de raad, zowel de coalitiepartner als de andere partijen waarmee het raadsprogramma is opgesteld. Unaniem besluit voor kleinschalige vluchtelingenopvang lijkt landelijk onmogelijk, maar in Bunnik kan het. Meningsverschillen mogen er zijn. Maar hoe onmogelijk het is bij besluitvorming alle inwoners tevreden te houden, moeten voorstellen zorgvuldig worden afgewogen en moeten samen keuzes worden gemaakt die ten goede komen van een leefbare veelkleurige gemeente nu en in de toekomst.

Schorsing zodat het college een reactie kan voorbereiden van 20.25 uur tot 20.40 uur.

Wethouder **De Groot** bedankt de raad voor alle beschouwingen over de financiën in het algemeen en de vragen op de deelgebieden. Zij geeft de dankbetuigingen graag door aan het ambtelijk apparaat.

Meerdere fracties hebben frustraties geuit over de financiële positie van de gemeente. Die frustratie is breed gedragen. Ook het college is af en toe chagrijnig door het gebrek aan financieel perspectief. Bij het collegeprogramma zijn nauwelijks nog structurele keuzes gemaakt, maar wordt geprobeerd incidenteel dingen te doen. De frustratie is ook geuit tijdens het VNG-congres dat het college de afgelopen dagen heeft bijgewoond en waar ook de Raden in Verzet aanwezig waren die aangaven geen raadsleden te zijn geworden om de eigen gemeente kapot te bezuinigen. Zij waardeert het dat zij zo actief aanwezig waren.

Desondanks ligt het college goed op schema met alle gestelde doelen uit het collegeprogramma. Het college zou graag meer willen doen of meer geld bij zaken willen leggen, maar er moet goed naar de realiteit worden gekeken. Dat heeft te maken met de door het rijk afgekondigde ravijnjaren, maar ook met keuzes uit het verleden en hoe de gemeente in elkaar zit qua specificaties als oppervlakte, inwoners en problematieken. Door veel mensen is aangestipt dat de jeugdzorg een lastig punt is. Ten opzichte van 2022 en 2023 is nog € 1 miljoen bijgelegd. Wethouder d'Hondt doet wat zij kan om daar grip op te krijgen, maar dat is ingewikkeld.

Als wordt gekeken naar de financiële positie, bevindt de gemeente zich volgens het CDA zo ongeveer in het voorgeborchte, maar dat is niet waar. Ook ten aanzien van de GR'en werd aangehaald dat zij in een soort zesde versnelling opereren, maar dat is niet het geval. Vanuit alle wethouders van Financiën in de provincie wordt een zienswijze ingediend op de begrotingen van de GR'en.

De bezuinigingen zijn aanstaande. Het college wil een zorgvuldig proces doorlopen waarin alle consequenties van mogelijke bezuinigingen goed in beeld worden gebracht en waarbij inwoners kunnen worden meegenomen. De raad is in een workshop meegenomen in hoe zaken met elkaar samenhangen en hoe alle consequenties in kaart worden gebracht. Dit is een groot en intensief werk waarmee de ambtenaren druk bezig zijn. Het college wil dat niet nu al inbrengen, want dat zou de zorgvuldigheid niet ten goede komen en de inwoners buitenspel zetten.

Het college is in staat geweest een sluitende begroting neer te leggen. Dat was een flinke klus waar veel uren inzitten om dat te realiseren.

Fractie Visser maakt zich zorgen over de bomen en het bomenbestand en ook P21 vroeg daarnaar. Het college deelt die zorg. In de vorige eeuw is relatief veel bijgebouwd in een beperkte periode en is al het groen aangelegd. Daardoor gaan veel bomen richting het einde van hun levensduur of vormen zij een veiligheidsrisico. Het college denkt niet dat daar structureel geld voor moet zijn. Er wordt een plan opgesteld. In die zin kan het college motie 1: 'Vervangen bomen' omarmen. Het plan is nog onvoldoende gereed om daar in de Begroting 2025 cijfers aan te verbinden. Zij wil de motie zo lezen dat het ook een begroting later mag, maar dat hiermee zeker aan de slag wordt gegaan.

Amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord' is een breed gedragen wens van de raad en het college. Het heeft in alle programma's gestaan. Zoals in de raadsinformatiebrief aangegeven, is het lastig structurele verplichtingen aan te gaan, zoals het Schone Lucht Akkoord is. Bovendien zit er behoorlijk wat administratie bij. Een tussenoplossing om nog tweemaal incidenteel geld beschikbaar te stellen, is charmant. Daarmee kan zeker nog een aantal plannen worden uitgevoerd op het gebied van schone lucht. Het amendement is wat het college betreft akkoord. In de raadsinformatiebrief is aangegeven dat de overweging in de kadernota kan worden gemaakt.

Mevrouw **Visser** vraagt aan wat voor soort maatregelen dan moet worden gedacht.

Wethouder **De Groot** verwijst naar de raadsinformatiebrief voor voorbeelden van wat dit jaar nog met het geld kan worden gedaan. Voor de toekomst kan worden gedacht aan het aanpassen van het inkoopbeleid of een campagne om mensen te informeren over de gevolgen van houtstook. Mensen vinden het soms lastig elkaar daarop aan te spreken en dat resulteert regelmatig in burenruzies.

Mevrouw Toersen vroeg of iets kan worden gezegd over het besparen van energie. In de raadsinformatiebrief van januari is een overzicht gegeven van waar de gemeente staat en dat veel werk is verzet op het gebied van duurzaamheid. Het besparen van energie is op dit moment een van de focuspunten. Er is geld uit het Nationaal Isolatieprogramma. Het inzetten daarvan wordt met meerdere gemeenten gezamenlijk opgepakt. Ook is de gemeente bezig met de Lokale Aanpak Isolatie. Dat gaat om enorme subsidiebedragen die kunnen worden doorgezet naar huiseigenaren. Er wordt zeker grootschalig aan gewerkt.

Een van de zonnevelden is aangesloten. In april is gemeld dat het andere zeer binnenkort zou worden aangesloten. Het is haar niet bekend of dat inmiddels is gebeurd.

De VVD had een inbreng op wind, maar de conclusies van het college zijn genuanceerder. Zij begrijpt de spanning waar de VVD op duidt, dat de provincie met lijstjes is gekomen waarop Bunnik niet bovenaan staat. Het is niet te verwachten dat de provincie op korte termijn bij Bunnik langskomt. Zo kan het gesprek daarover met elkaar worden gevoerd in een eigen tempo. Dat wil niet zeggen dat Bunnik of deze locaties voor altijd van de kaart zijn. De provincie heeft aangegeven waar zij zou ingrijpen als er niets gebeurt.

Zon op land zou een alternatief kunnen zijn, maar wordt bemoeilijkt. Er wordt sterker ingezet op de zonneladder, die altijd al van kracht was, en op dubbelgebruik. Een mix van zon en wind is beter voor het netwerk en voor de financiën en de inwoners. In het programma Bunnik Klimaatneutraal is aangegeven het doel te willen behouden. Afgesproken is dat goed zou worden gekeken hoe daar kan worden gekomen. Een onderdeel daarvan is het voeren van het gesprek om die keuze te kunnen maken. Het college ontraadt op dit moment motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek'.

Bij de inbreng van het CDA leek het soms dat over verschillende jaren werd gesproken. Het CDA beoordeelde de workshop Financiën negatief, terwijl is geprobeerd de raad mee te nemen in het lastige werk van de ambtenaren. Het CDA wil tegen de kadernota stemmen omdat geen keuzes worden gemaakt, maar in een openbare raadsinformatiebrief is duidelijk aangegeven welk traject wordt doorlopen en dat zorgvuldig naar alle opties wordt gekeken. Elke gemeente is bezig met het voorbereiden van 2026 en niet 2025 als het over het ravijnjaar gaat. Dat gemeenten daarmee nu aan de slag gaan, is omdat ze een gat in hun begroting krijgen dat ze anders niet kunnen dichten. Dat is in Bunnik niet aan de orde. De keuzes worden wel degelijk gemaakt, maar het college wil dat zorgvuldig doen en mogelijk ook nog met inwoners.

Het CDA leest in de kadernota niet wat het effect is op de lasten van de inwoners. Alles staat in de tabel en de tekst op pagina 6.

Het CDA vindt het Stationsgebied een groot risico. De gemeente steekt daar beperkt geld in en gaat kaders stellen waarna het aan de markt wordt overgelaten.

Wethouder **d'Hondt** reageert op de technische vraag van mevrouw Visser over het Eikenpad en waarom de cijfers op pagina 28 nog in het rood staan. De provincie heeft een subsidie toegezegd om het Eikenpad te financieren, maar deze is nog niet uitgekeerd. Omdat formeel met een raadsvoorstel toestemming aan de raad moet worden gevraagd om het geld uit te geven, worden deze cijfers in rood weergegeven.

Zij gaat in op motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid'. In het raadsakkoord is opgenomen dat de gevaarlijkste kruispunten moeten worden geïnventariseerd. Daarvan is in het collegeprogramma aangegeven dat in samenspraak met andere overheden wordt gewerkt aan het veiliger maken van die kruispunten en daar wordt hard aan gewerkt. In die zin is een inventarisatie overbodig, omdat van allerlei kanten signalen komen dat de kruispunten onveilig zijn. Geprobeerd wordt ze tegelijk aan te pakken. De oversteek bij de Singel wordt aangepakt met de komst van de flexwoningen. Met de onderdoorgang van de N229 wordt het veiliger om over te steken. De gemeente is met de provincie bezig om het landbouwverkeer in Werkhoven veiliger te maken. Onderzocht wordt welke concrete oplossingen mogelijk zijn. De rotonde Van Zijldreef/Traverse is om deze kruispunten veiliger te maken. Dit is al een aardige inventarisatie en men is al bezig met de uitvoering.

In de motie wordt verwezen naar een investeringsimpuls van het rijk, maar deze is niet stapelbaar met andere subsidies en de gemeente ontvangt veel subsidies van de provincie. Omdat de

investeringsimpuls is gekoppeld aan de grootte van een gemeente levert deze voor Bunnik als kleine gemeente niet zoveel op. De motie is overbodig en wordt door het college ontraden.

De heer **Van den Berg** begrijpt niet zo goed dat er gratis geld lijkt te zijn omdat middels een investeringsimpuls gebruik kan worden gemaakt van een subsidiepot, maar dat Bunnik daar geen gebruik van maakt vanwege de grootte van de gemeente. Zijn beeld is dat er ruimte is om een aanvraag in te dienen, dat deze afhankelijk is van de grootte van de gemeente, maar geld oplevert voor maatregelen op het gebied van de verkeersveiligheid. Waarom maakt de gemeente daar geen gebruik van?

Wethouder **d'Hondt** wijst erop dat de gemeente veel subsidie ontvangt van de provincie, bijvoorbeeld voor de Traverse, de rotonde aan de Van Zijldreef en de flexwoningen. Als de investeringsimpuls wordt aangevraagd, kan geen gebruik worden gemaakt van de andere subsidies. De investeringsimpuls is waarschijnlijk veel kleiner en dus een onlogische financiële keuze.

Zij reageert op motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen' en is blij dat de VVD dit grote probleem aan de orde stelt. 70% van de jeugdbeschermingsmaatregelen gaat naar kinderen van gescheiden ouders. Omdat dat een groot probleem is, wil de gemeente daar aan de voorkant veel aan doen. In veel gevallen ligt het probleem bij het kind, maar de oorzaak bij de ouders. Er wordt al veel gedaan om dat aan te pakken. In de regio Zuidoost-Utrecht is men bezig met het Startpunt Scheiden. Men kan terecht bij Stichting Villa Pinedo en er zijn tal van andere mogelijkheden.

Mevrouw **De Boer** wijst erop dat Stichting Villa Pinedo alleen voor kinderen is.

Wethouder **d'Hondt** bevestigt dat. Het onderwerp 'scheidingsproblematiek' is zeer breed. Men kan aan de achterkant beginnen, als mensen al uit elkaar gaan en een advocaat nodig hebben, maar men kan ook beginnen met relatietherapie. Het doet haar denken aan een liedje van Paul Simon: 'Fifty ways to leave your lover'. Er is een heel scala aan pilots, aanpakken en oplossingen om met scheidingen om te gaan. Zij erkent het probleem. Zojuist heeft de raad ingestemd met de 1^e Berap waarin € 50.000,00 is vrijgemaakt om de kostenbeheersing in de jeugdzorg in kaart te brengen en kostenbesparende maatregelen te treffen. De motie wordt opgevat als ondersteuning van de bedoeling om dit te onderzoeken en na te gaan wat de best passende maatregel is die in Bunnik, maar vooral in samenhang met de regio Zuidoost-Utrecht, kan worden getroffen.

Wethouder **James** is blij met de erkenning van mevrouw Visser dat betaalbaar bouwen ook leidt tot een andere dichtheid dan men tot nu toe gewend is. Het college onderschrijft dat dit impact kan hebben, maar gaat de uitdaging graag aan om te laten zien dat dit ook passend kan zijn bij Odijk.

De PDC-locatie wordt tegenwoordig Entree Zuid genoemd. Motie 2: 'Herontwikkeling PDC-locatie Odijk' gaat over onder andere het stallen van deelfietsen. Het college ziet dezelfde uitdaging, maar het is wat vroeg hier nu al over te spreken omdat er nog geen uitgewerkt plan ligt voor deze locatie. De raad heeft zelfs nog geen kaders vastgesteld. Na de zomer ontvangt de raad een voorstel hiervoor. Hij stelt voor dit daar in te brengen en te bespreken. Dit zijn zaken waar goed naar moet worden gekeken. Dit wordt ook meegenomen bij de uitwerking van het mobiliteitsplan, omdat er structureel aandacht moet zijn voor dergelijke vraagstukken.

Het CDA maakt zich zorgen over de vertraging in de woningbouw. Geprobeerd wordt financieel zorgvuldig en voorzichtig te prognosticeren om grote financiële problemen te voorkomen als een project een halfjaar uitloopt en wel was gerekend op inkomsten uit bijvoorbeeld het Gemeentefonds. Soms kan niets aan een vertraging worden gedaan, bijvoorbeeld als inwoners naar de Raad van State gaan, maar geprobeerd wordt te voorkomen dat er direct een financieel probleem is. Hij hoopt dat het het CDA aanspreekt dat daar op die manier voorzichtig mee wordt omgegaan. Tegelijkertijd maakt hij eruit op dat het CDA ziet dat in 2027 wordt versneld. Het duurt altijd een aantal jaren voordat het wordt teruggezien in de woningbouwaantallen. Woningbouw levert grote risico's op. In het gemeentehuis wordt enorm hard gewerkt om jongeren, starters, gezinnen en ouderen aan een betaalbare woning te helpen.

De heer **Van Vulpen** hoort graag of er serieus rekening mee wordt gehouden dat de eerste huizen in Kersenweide pas vanaf 2027 worden opgeleverd.

De heer **James** antwoordt dat dit niet het geval is. Geprobeerd wordt de risico's te managen en mitigeren vanwege de hoge nood. De risico's worden aangegaan, maar geprobeerd wordt daar goed mee om te gaan. Op dit moment wordt geen significante vertraging gezien.

P21 vroeg of op meer plekken flexwoningen kunnen worden gebouwd. Het deed hem goed te zien hoe blij mensen zijn als ze de sleutel krijgen van een woning en hij is trots dat dat bij het gemeentehuis is gelukt. In de prestatieafspraken met corporaties is opgenomen dat wordt geprobeerd hun opgaven te versnellen. De gemeente moet meer locaties aanbieden zodat de corporaties grotere aantallen kunnen opleveren. Dat gesprek wordt volgende week gestart met de zoektocht naar locaties waar permanente woningbouw kan plaatsvinden. De verwachting is dat uit die analyse geen locaties meer komen voor tijdelijke woningen. Het college heeft voorkeur voor permanente bouw op de beschikbare locaties. Het tijdsvoordeel van flexwoningen weegt niet op tegen het voordeel van permanente woningen. Dat staat nog los van de kosten die aan flexwoningen zijn verbonden.

Burgemeester **Van Bennekom** reageert op de opmerking van mevrouw Toersen over een regeling voor het uitdaagrecht. In het najaar van 2024 ontvangt de raad de nota Participatie waarin op dit onderwerp wordt ingegaan en worden mogelijk voorstellen gedaan voor de regelgeving daaromtrent.

Hij gaat in op motie 3: 'Meer aandacht voor duidelijke taal'. Aandacht voor duidelijke taal is het college uit het hart gegrepen. Het is opgenomen in het collegeprogramma en het college ziet de motie als steun in de rug om daarmee door te gaan. Eerder is een notitie besproken over de actieve informatieplicht en de wijze waarop het college de raad informatie stuurt. Terecht wordt aandacht gevraagd voor de begrijpelijkheid. Het college ziet de motie als een aanzet om na te gaan hoe dat met het actieplan een goede plek kan worden gegeven en de raad kan worden geïnformeerd over de beleidsvoornemens.

De suggestie dat vluchtelingen een verdienmodel zijn, raakt het college enorm. Allen weten hoe het college zich heeft ingezet voor de flexwoningen, de Oekraïners en de opvang aan de Regulierenring. Geprobeerd wordt mensen in Bunnik een veilig bestaan te bieden. Dan past het niet om dat als 'verdienmodel' te betitelen. Dat is niet Bunniks.

Tweede termijn

Mevrouw **Visser** trekt motie 2: 'Herontwikkeling PDC-locatie Odijk' in. Fractie Visser zocht een manier om het onder de aandacht te brengen en dat is gelukt.

Zij heeft de griffie gevraagd het jaartal in motie 1: 'Vervangen bomen' aan te passen en dat is gebeurd. Er ligt een gewijzigde motie voor.

Fractie Visser stemt voor amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord'. Het is goed dat het college mogelijkheden ziet om daarvoor bepaalde activiteiten uit te voeren. De gezondheid van de inwoners en de situatie in Bunnik vragen om deze maatregelen.

Fractie Visser stemt voor motie 3: 'Meer aandacht voor duidelijke taal' en motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen'. Deze zijn onderdeel van het collegeprogramma en het is goed dat het college ermee kan leven.

Fractie Visser stemt tegen motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek'. Het is te ingrijpend om het op deze manier stop te zetten. Deze mogelijkheid moet worden opgehouden.

Zij heeft moeite met de vraag van het CDA en de negatieve manier waarop deze werd gesteld, of het college voorsorteert op mogelijk uitstel van de Kersenweide. Het is reëel om te verwachten dat de actiegroep het hogerop zoekt. Allen waren bij het gesprek met deze mensen en er zijn voorstellen gepresenteerd, maar zij heeft nog geen oplossing gehoord. Het CDA betitelt het te kort door de bocht.

Het college is al bezig met motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid'.

Mevrouw **Toersen** is blij dat Fractie Visser motie 2: 'Herontwikkeling PDC-locatie Odijk' nu intrekt. Als dit aan de orde is, is D66 zeer geïnteresseerd.

Zij waardeert het dat de heer Van den Berg zich realiseert dat het abrupt indienen van ingrijpende moties of amendementen wat 'disruptive' voelt, maar dat hij wel ziet dat wordt geprobeerd daarin mee te gaan.

De wethouder heeft een prima voorzet voor en vertaling van motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen' gedaan. D66 heeft de motie mede ingediend, dus dat staat niet ter discussie, maar alles op dat punt helpt wellicht.

D66 stemt tegen motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid'. Het is een herhaald punt en zeer belangrijk. Als de gelden niet kunnen worden gecombineerd, kan maar het beste het hoogste bedrag worden gepakt. En dat is niet deze motie.

De opmerking van het CDA van 'vluchtelingen als verdienmodel' raakte D66 ook. Misschien was het niet zo bedoeld. D66 waardeert hoe mensen zich daarvoor inzetten en met een dergelijke opmerking komt het in een heel ander daglicht te staan.

Het verbaast haar dat het CDA aangeeft teleurgesteld te zijn in deze kadernota en vindt dat er geen verstandige beslissingen in worden genomen voor de toekomst. D66 ziet juist dat investeringen worden gedaan die de leefbaarheid juist kunnen borgen. Kennelijk is er een enorm verschil van opvatting in. Het is interessant om dat een keer te bespreken, maar het is jammer dat andere fracties ondanks hun frustraties toch lichtpuntjes zien en deze aangrijpen en dat het bij het CDA soms anders valt.

Het is goed dat het jaartal in motie 1: 'Vervangen bomen' is aangepast.

D66 is mede-indiener van amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord'.

De heer **Hallo** kan in eerste instantie begrip opbrengen voor de vraag achter motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek'. De provincie heeft geconcludeerd dat Bunnik op dit moment geen geschikte locaties heeft en er zijn problemen met netcongestie. Het is te ingrijpend om al het onderzoek stil te leggen. Misschien kan de portefeuillehouder iets meer vertellen over het onderzoek. Er zijn landelijke regels voor het soort locaties.

Mevrouw **Houtgraaf** vindt het niet juist om te spreken van 'geen geschikte locaties'. Wellicht kan de wethouder daar iets over zeggen.

De heer **Van den Berg** is benieuwd welke vraag volgens D66 achter de motie zou zitten. Welke suggestie zou D66 doen als de motie te verstrekkend is?

De heer **Hallo** citeerde uit de conclusies van het rapport van de provincie: "op dit moment, gezien de huidige regels".

Voor hem is het tempo de vraag, maar ook wat kan worden gedaan in samenwerking met de partners in de regio. Het is onderdeel van de RES. Het zoeken naar locaties waar balans tussen zon en wind kan worden gevonden, lijkt hem onderdeel van een waardevol onderzoek dat nog zou moeten worden gedaan in de context van provinciaal en landelijk beleid.

De heer **Van den Berg** maakt hieruit op dat de heer Hallo het ook niet nodig vindt om windenergie verder te onderzoeken, maar dat nog wel andere onderzoeken zouden kunnen worden gedaan.

De heer **Hallo** stelt voor de portefeuillehouder te laten aangeven welke concrete aspecten nu worden onderzocht in plaats van te speculeren over hoe het zou kunnen worden gedaan. Het is niet aan hem om de parameters van het onderzoek te bepalen.

De heer **Van den Berg** meldt dat de VVD voor de gewijzigde motie 1: 'Vervangen bomen' stemt. De VVD is voor het behoud van groen in de kernen. De aanpassing sluit aan bij de wens van het college.

De VVD heeft weer samengewerkt met D66: oude liefde roest niet. Als het nodig is vinden partijen elkaar nog steeds om constructief met elkaar tot oplossingen te komen.

De VVD is voornemens amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord' te steunen en medewerking te verlenen aan het Schone Lucht Akkoord. Op lokaal niveau is soms wat overlast en misschien zijn er kansen door betere informatievoorziening tegemoet te komen aan de zorgen in de samenleving. De raad heeft onlangs van een bezorgde inwoner informatie gekregen over lucht en geluid. Dit thema leeft. Niets doen is geen optie. Dit lijkt een tussenmaatregel om aandacht te geven aan dit onderwerp zonder meteen de portemonnee te trekken.

De VVD is mede-indiener van motie 3: 'Meer aandacht voor duidelijke taal' en is blij met de reactie van het college.

Bij de VVD is het glas halfvol, maar bij het CDA misschien wel leger dan leeg. Dat is lastig. Hij hoopt dat het CDA kan worden verleid om met de raad als geheel constructief te kijken naar alles wat richting de gemeente komt. Hij weet dat dit kan, maar vanavond lijkt er weinig beweging te zijn.

Over de opmerking over de vluchtelingen is voldoende gezegd, maar hij adviseert de heer Van Vulpen, als woorden van gelijke strekking worden gekozen, goed na te denken hoe iets op een verantwoorde manier kan worden overgebracht.

Hij hoopt dat het CDA een aantal van de VVD-moties zal steunen.

Met P21 is een bijzondere relatie opgebouwd. Partijen weten elkaar op inhoud altijd weer te verleiden om, als het ertoe doet, een beslissing te nemen. Het is leuk dat de heer Hussem zijn uitnodiging om achter het spreekgestoelte plaats te nemen, heeft aangenomen. Dat laat zien dat er bereidheid is om naar elkaar te luisteren en daarop direct te reageren. Hij bedankt P21 daarvoor.

P21 vroeg het college of meer met flexwoningen kan worden gedaan en de VVD is blij met hoe de wethouder daarmee omgaat. Flexwoningen zijn geen toekomstbestendige duurzame oplossing. De VVD staat achter de koers van het college om permanent te bouwen en daarin te investeren. Gezorgd moet worden dat de Kersenweide, het PDC-terrein en het Stationsgebied worden ontwikkeld. De VVD is blij met de steun voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein. Dat helpt om uiteindelijk woningen voor alle verschillende groepen in de samenleving te kunnen realiseren.

De VVD heeft motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid' ingediend. Het college geeft aan dat al stappen zijn gezet en zaken worden gedaan op dit thema. Hij voelt geen steun voor de motie en vraagt zich af of deze nodig is. In het raadsprogramma is hier aandacht voor gevraagd. Gevraagd wordt om hier specifiek naar te kijken. Verkeersveiligheid is een van de punten die de kinderburgemeester aan het begin van deze raadsperiode heeft meegegeven, waardoor het in het raadsprogramma is beland. De VVD heeft er vertrouwen in dat dit onderwerp voldoende wordt belicht en trekt motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid' in.

De **voorzitter** concludeert dat motie 6: 'Verbeteren van de verkeersveiligheid' hierbij is ingetrokken.

De heer **Van Vulpen** heeft bewust gekozen voor het woord 'gechargeerd' bij zijn opmerking over de vluchtelingen die nu enorm wordt uitvergroet. Het CDA heeft hiernaar verwezen, omdat het de enige post is die ervoor zorgt dat de begroting sluitend is. Hij is het eens met de reacties en onderschrijft dat het niet Bunniks is, maar hoopt dat het woord 'gechargeerd' ook is gehoord.

Hij is blij met de opmerking van de wethouder dat ten aanzien van de woningbouw een behoudend beleid wordt gekozen en dat de woningen waarschijnlijk eerder worden gerealiseerd. Die zorg is weggenomen, dus daar is het glas zeker halfvol.

Volgens mevrouw **Visser** klopt de opmerking van de heer Van Vulpen niet. Het bedrag dat in de jaarrekening en de bestuursrapportage is overgehouden, is geld dat incidenteel in de algemene reserve is gekomen. Dat is niet de manier om een begroting te dichtten.

De heer **Van Vulpen** bedankt mevrouw Visser voor de verduidelijking. Op dit moment zorgt het voor een positief saldo. Bedrijfseconomisch zou dat een verdienmodel kunnen worden genoemd. Het Schone Lucht Akkoord is een van de speerpunten uit zowel het college- als het raadsprogramma. Het CDA heeft dat ook zo gezien. Het is teleurstellend dat geen mogelijkheden worden gezien om aan te sluiten bij het Schone Lucht Akkoord vanwege de bijbehorende verplichtingen. Het CDA kan deze oproep steunen. Schone lucht is belangrijk. Het CDA voegt toe dat moet worden aangesloten bij partners. De provincie schenkt bijvoorbeeld al regelmatig aandacht aan houtstook. De gemeente moet dat niet dubbel doen, maar kijken of een ander focuspunt kan worden gekozen.

Het CDA steunt motie 1: 'Vervangen bomen'. Dit draagt bij aan de dorpse groene beleving en is belangrijk om hittestress tegen te gaan.

Het CDA deelt de zienswijze van de wethouder op motie 2: 'Herontwikkeling PDC-locatie Odijk'. Het CDA zou verwachten dat motie 3: 'Meer aandacht voor duidelijke taal' niet nodig is gezien de achtergrond van een van de wethouders waarbij dit een soort tweede natuur zou moeten zijn. Het CDA kan de motie steunen als daarvoor geen extra budget nodig is. Hij vraagt de wethouder daarop te reageren.

Hij reageert op motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek'. Het CDA is het eens dat nu geen budget beschikbaar moet worden gesteld voor het opstellen van plannen voor het opwekken van windenergie. Het opwekken van windenergie is nu geen prioriteit. Het CDA stemt voor motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen' en ziet daar zeker kansen.

Het CDA is blij dat P21 zich al 25 jaar inzet voor een mooi Bunnik. Het is jammer dat er daardoor op dit moment weinig tot geen woningen zijn van een ander formaat en dat dit nu moet worden gerepareerd. Hij is blij dat de huidige fractie daar aandacht voor heeft, maar het is jammer dat hun voorgangers wellicht te vaak hebben geknuffeld met hun rechtse vrienden.

Het CDA zou niet kiezen voor het ontwikkelen van meer flexwoningen, maar voor het ontwikkelen van permanente woningen. Er zijn goede keuzes gemaakt. Daar moet vooral de stap vooruit worden gezet.

De heer **Hussem** is blij dat glas al wat voller is geworden en de toon van het CDA constructiever werd. Hij was verward over de eerste termijn van het CDA. Aan de ene kant rentmeesterschap: gaat dat alleen over wat mensen moeten betalen aan ozb of ook over wat men doet voor de inwoners en wat daarmee wordt bereikt? Juist de lange termijn is nodig en moet steeds voor ogen worden gehouden. Het CDA moet niet alleen klagen dat 'Bunnik een rijke gemeente is, minder geld krijgt uit het Gemeentefonds en dat de lasten daardoor hoger zijn', maar ook met constructieve voorstellen komen. Dat zou beter bijdragen aan het bestuur.

De heer **Van Vulpen** denkt dat de heer Hussem het eerste deel van zijn betoog heeft gemist. Het CDA gaf aan de toekomstige generaties niet met de problemen van de keuzes van nu te willen opzadelen, maar dat moet worden gekozen voor een gedegen langetermijnvisie, zowel op financieel gebied als in het algemeen.

De heer **Hussem** zegt dat P21 denkt dat de huidige financiën voldoende zijn en niet tot tekorten leiden die wel zouden ontstaan op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid als men de kop in het zand steekt.

P21 is verheugd dat er ook steun van het CDA lijkt te zijn voor woningbouw voor alle mensen. Dat was de afgelopen 25 jaar zeker niet altijd het geval. Het is fijn dat daar gezamenlijk aan kan worden gewerkt.

Hij reageert op het antwoord van het college op de vraag naar flexwoningen en is blij dat op de wat kortere termijn mogelijkheden worden gezien om te bouwen en dat de woningbouwcorporaties bereid zijn daarbij te helpen. Dat is een goede onderbouwing om niet voor flexwoningen te kiezen.

Hij heeft in zijn eerste termijn gevraagd naar mogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en hoe zij een plek krijgen. Wellicht kan het college daar een keer op terugkomen. P21 is voor motie 3: 'Meer aandacht voor duidelijke taal', motie 1: 'Vervangen bomen', motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen' en amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord'.

Mevrouw **Houtgraaf** reageert op motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek'. Het onderzoek van de provincie sluit kansen voor windenergie in de gemeente niet uit. In het onderzoek staat dat gemeenten een eigen lokale afweging kunnen maken, maar er worden geen locaties weggestreept. Het provinciale onderzoek is uitgevoerd om tot een lijst te komen met voldoende gebieden om te kunnen voldoen aan de regionale afspraken voor energieopwekking. Naast deze regionale uitspraken heeft de gemeente een eigen doel: Klimaatneutraal Bunnik 2040 met net zoveel opwekking van duurzame energieopwekking op eigen grondgebied als wordt gebruikt.

De heer **De Vries** wijst erop dat het onderzoek van de provincie ook inhoudelijk is. De zoekgebieden in Bunnik zijn afgevalen omdat voor elk gebied goede redenen zijn om niet te beginnen met windmolens. In iets andere woorden raadt de provincie af daar nog tijd aan te besteden.

Mevrouw **Houtgraaf** geeft aan dat het onderzoek van de provincie is gebaseerd op een systematische afweging van meer dan twintig criteria. Daar bovenop kwam een burgerpanel dat heeft bepaald welk criterium welk gewicht kreeg in de eindbeoordeling. Ieder gebied kreeg een cijfer. Heeft de VVD inzicht in het verschil tussen het hoogste en het laagste gebied op de lijst

van de provincie en de gebieden in de gemeente Bunnik? Geeft de gemeente Bunnik hetzelfde gewicht aan alle criteria die de provincie heeft afgewogen als het burgerpanel vanuit de regio? Dat is niet bekend.

Een meerderheid van de raad heeft medio 2023 een uitvoeringsprogramma Klimaatneutraal Bunnik aangenomen. Daarin staat dat de gemeente grootschalige opwek idealiter wil realiseren als een combinatie van zon en wind. Het zal de VVD niet verrassen dat P21 de motie niet zal steunen.

Zij richt zich tot het CDA en pleit ervoor achter het uitvoeringsprogramma te blijven staan. De planeet heeft actie nodig. Misschien willen agrariërs in het buitengebied kunnen profiteren van duurzame energieprojecten op hun eigen grond. Windenergie neemt minder van de schaarse ruimte in beslag.

De heer **Van Vulpen** deelt deze mening. In het CDA-verkiezingsprogramma staat het streefpunt van opwek van kleine windmolens op boerenerven. Door het college is expliciet uitgesproken dat daar niet naar moet worden gezocht omdat dat te weinig zou opleveren, maar dat moet worden gekeken naar grote windmolens. Het CDA is tegen grote windmolens. Wellicht kan P21 het college overtuigen.

Mevrouw **Houtgraaf** wijst erop dat kleine windmolens als actiepunt in het uitvoeringsprogramma staan, maar ook dat de gemeente grootschalige opwek wil realiseren als een combinatie van zon en wind. Windenergie neemt minder van de schaarse buitenruimte in beslag. Windenergie in combinatie met zon geeft minder druk op het elektriciteitsnet. De ambtelijke organisatie moet niet heen en weer worden gestuurd, maar de ingeslagen goed doorgedachte koers moet worden gevolgd. Ook het CDA heeft daar voorgestemd.

Wethouder **De Groot** laat weten dat de provincie op basis van criteria een lijst heeft gemaakt met alle technische mogelijkheden van wind in de provincie. Dat waren niet de zoekgebieden. Deze staan in de RES en zijn door gemeenten vastgestelde plekken waarnaar zij nader onderzoek willen doen. Die zijn niet afgefallen. Ook de provincie heeft geen gebieden laten afvallen, maar een rangschikking gemaakt van gebieden die op de korte termijn het meest kansrijk worden geacht en waar de provincie misschien achteraan gaat als de gemeenten geen daadkracht daarop tonen of besluiten nemen. Het kost veel tijd om een windbesluit te nemen. Zij heeft de opdracht van de raad om het gesprek aan te gaan over hoe dit moet worden vormgegeven en hoe de mix voor de toekomst moet worden gemaakt. Dat staat in het programma Bunnik Klimaatneutraal. Zij is voornemens zich aan die opdracht te houden. Dat geeft duidelijkheid richting de inwoners en biedt allen de kans daar goed naar te kijken. Er worden nu niet allerlei onderzoeken uitgevoerd, maar het gaat om het maatschappelijke gesprek. Dat moet goed worden gestaafd met allerlei informatie. Veel informatie is beschikbaar.

De heer **Van den Berg** begrijpt niet wat nu wel en niet wordt gedaan.

Wethouder **De Groot** heeft tweemaal aangegeven dat haar opdracht is om het maatschappelijke gesprek te voeren, zoals ook in het programma Bunnik Klimaatneutraal staat. De VVD wil dat het college stopt met deze opdracht, maar de opdracht moet nog worden uitgewerkt. Het college is voornemens die opdracht van de raad te vervullen.

Kleine windmolens zijn niet van de baan, maar hebben weinig effect op de energietransitie. Voor een individuele agrariër kan het een prima oplossing zijn. Zij komt binnenkort met beleid daarop.

De heer **Hussem** had een vraag gesteld over beleid om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen de gemeente aan het werk te krijgen.

Burgemeester **Van Bennekom** kan dat inzicht nu niet geven, maar gaat na of daaraan in het Seniorenconvent gepast aandacht kan worden gegeven.

De **voorzitter** gaat over tot de besluitvorming over amendement 5: 'Maatregelen uit Schone Lucht Akkoord' en stelt vast dat amendement 5 met algemene stemmen is aangenomen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over het raadsvoorstel en vraagt de raad te besluiten:

1. de Kadernota 2025-2028 vast te stellen;
2. de incidentele lasten van 2025 van € 82.800,00 te dekken uit de algemene reserve;

3. in de Kadernota voor 2025 en 2026 alsnog budget op te nemen voor de uitvoering van enkele maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord. De incidentele lasten van € 15.000,00 in 2025 en € 15.000,00 in 2026 te dekken uit de algemene reserve.

Voor het raadsvoorstel stemmen de leden van de fracties van P21, CDA, D66 en VVD. Tegen het raadsvoorstel stemmen de leden van de fractie van CDA. Het raadsvoorstel is aangenomen met 13 stemmen voor en 3 stemmen tegen.

Hij brengt de gewijzigde motie 1: 'Vervangen bomen' in stemming en stelt vast dat motie 1 met algemene stemmen is aangenomen.

Hij brengt motie 3: 'Meer aandacht gebruik begrijpelijke taal' in stemming en stelt vast dat motie 3 met algemene stemmen is aangenomen.

Hij brengt motie 4: 'Stopzetting ambtelijke capaciteit voor Windenergieonderzoek' in stemming.

Voor de motie stemmen de leden van de fracties van CDA en VVD. Tegen de motie stemmen de leden van de fracties van P21, D66 en Fractie Visser. Motie 4 is verworpen met 6 stemmen voor en 10 stemmen tegen.

Hij brengt motie 5: 'Aanpak gestapelde problematiek bij gezinnen' in stemming en stelt vast dat motie 5 met algemene stemmen is aangenomen.

5.5 Afwijzen verzoek geheimhouding financiële stukken Kersenweide

De **voorzitter** heeft vernomen dat geen debat hierover gewenst is, maar dat kan worden volstaan met een stemverklaring. Deze mag niet ten koste van de geheimhouding gaan.

De gevraagde beslissing is:

1. het verzoek tot het opheffen van de geheimhouding af te wijzen ten aanzien van de informatie in de financiële haalbaarheidsanalyse van de Kersenweide;
2. het verzoek tot het opheffen van de geheimhouding af te wijzen ten aanzien van de informatie in het financiële raamwerk;
3. in te stemmen met de afwijzingsbrief zoals bijgevoegd in bijlage 1.

De heer **Van Vulpen** meldt dat het CDA verzoekt de geheimhouding zolang als nodig aan te houden en zodra dat niet meer nodig is de stukken proactief te openbaren.

De **voorzitter** concludeert dat alle raadsleden zich kunnen vinden in het raadsvoorstel.

6. Vragenronde

Mevrouw **Houtgraaf** stelt dat verkiezingsposters in verkiezingstijd onderdeel zijn van het straatbeeld en de zichtbaarheid vergroten van de partijen. Om het democratische proces niet te verstoren, moeten de posters van alle partijen onbeschadigd blijven hangen. Bij de afgelopen Europese verkiezingen zijn in de gemeente verkiezingsposters van tenminste één politieke partij meerdere keren van de verkiezingsborden afgescheurd. Dit gebeurde ook bij de landelijke verkiezingen in 2023 met posters van meerdere partijen. Ook zijn toen verkiezingsposters met graffiti overschreven. In sommige andere gemeenten zijn voorgedrukte verkiezingsborden gebruikt, maar het is de vraag of deze eenmalig te gebruiken borden dé oplossing zijn, met het oog op milieuvervuiling.

Hoe kijkt de portefeuillehouder tegen dit probleem aan?

Zijn er ideeën van andere gemeenten hoe dit aan te pakken?

Portefeuillehouder **Van Bennekom** stelt dat vernielingen van publieke of particuliere eigendommen of politieke uitingen niet horen. Iedereen onderschrijft dat. Een deel van de vernielingen is aan partijen toe te schrijven die over elkaars affiches heen plakken. Ook dat is niet toegestaan. Partijen moeten zich houden aan de hen toebedeelde ruimte op de borden.

In sommige gemeenten wordt gebruik gemaakt van zogenaamde Trotterborden. Deze brengen kosten met zich mee en kunnen ook met graffiti worden beklad. Een andere mogelijkheid is dat posters centraal worden geplakt. Het aanbrengen van een voorziening waardoor posters niet meer kunnen worden afgescheurd, vraagt een behoorlijke investering en ook dan kunnen posters nog steeds met graffiti worden beklad.

Er wordt niet op gehandhaafd, maar er is geen aangifte gedaan.

Als er een ander type borden moet komen, moet daarvoor bij de begroting een voorstel worden ingediend. De kosten zijn hoog en graffiti kan niet worden voorkomen.

Als affiches zijn beklad of gescheurd, moeten partijen blijven volhouden. Er is ook sprake van erosievandalisme. Als iets is beklad of vernield, wordt geprobeerd dat snel te verwijderen zodat de vernielers geen kans krijgen.

Mevrouw **Houtgraaf** realiseert zich dat de kans op een goede oplossing klein is, maar wilde dit onder de aandacht brengen. Wellicht wordt hiervoor ooit een goede oplossing bedacht.

7. Sluiting

De **voorzitter** bedankt mevrouw Visser voor het voorzitten van het eerste deel van de vergadering. De volgende raadsvergadering is op 4 juli a.s. Hij sluit de vergadering om 21.55 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bunnik op 26 september 2024.

De griffier,

De voorzitter,

dhr. F.J. van der Lubbe

dhr. R. van Bennekom